

VÝROČNÁ SPRÁVA
ZA AKADEMICKÝ
ROK 2016/2017

KOLÉGIUM
ANTONA NEUWIRTHA

V TEJTO VÝROČNEJ SPRÁVE SA DOZVIETE

Úvodník	3
Čo sa v Kolégiu Antona Neuwirtha zmenilo?	4
Anton Neuwirth prekonával sizyfovský údel žitým kresťanstvom	5
V akademickom roku 2016/2017 v Kolégiu Antona Neuwirtha študovali	6
V Kolégiu sa opierame o tri piliere: akademický, duchovný a komunitný. Prečo práve tieto tri?	10
Týždeň študenta Kolégia podľa Jakuba Pajana	11
Posvietme si na akademický pilier KAN	12
Kto vie, aké by to bolo žiť v národe bez národa	13
Kurz teológie alebo ako študenti bojovali s predsudkami	14
Akademický pilier Kolégia: štúdium, diskusia a vedenie	15
Prečo je dobré písať esej?	16
Švédske stoly v Kolégiu? Na mieste, kde by to človek nečakal.	17
Ako budovať spoločnú komunitu?	18
Čo sa vo mne počas roka v Kolégiu zmenilo?	20
Nie je sprevádzanie ako sprevádzanie	22
Prečo v Kolégiu neštudujú desiatky študentov ročne ako na bežnej vysokej škole?	23
Čo by to bolo za Kolégium bez zahraničných partnerov	24
Charakter človeka sa formuje už na strednej škole	26
Bez stážistov by Kolégium nebolo tým, čím je	28
Stážistický tím funguje ako jeden organizmus	29
Čo mi dala svoradovská stáž?	30
Vedeli ste, že Letná univerzita je staršia ako samotné Kolégium?	31
Ak (ne)zmeníme náš život, čaká nás lepšia alebo horšia budúcnosť?	32
Ako sa nám na Salaši nelenilo	33
Kolégium je aj pre verejnosť	34
Prečo organizujeme prednášky práve na internáte Svoradov?	35
Komunita absolventov dostala celkom nový šat – volá sa KANAN	36
Za ktorými verejnými iniciatívami stáli absolventi Kolégia?	37
Čo si treba prečítať?	40
Správna rada	42
Akademický tím	43
Organizačný tím	44
Financovanie	45
Vedeli ste, že do Kolégia patrí aj ďalších 400 ľudí ročne?	50
Ďakujeme Vám	51
Textová príloha	53

ÚVODNÍK

Táto výročná správa prekypuje dobrými správami, autentickými príbehmi a krásnymi mladými ľuďmi. Nie je to iba marketingový ťah? Asi by bolo šokujúce, keby som povedal, že je. Nemôžem predsa ľahostajne zhodiť prácu desiatok ľudí, mnohých dobrovoľníkov, ktorí túto brožúru pripravili, tobôž nie prácu celej organizácie, pre ktorú už vyše osem rokov slúžim. Ale predsa sa mi žiada v tomto úvodníku dať priestor aj tomu, čo zostane v tejto správe nevy povedané. Každý dobrý človek a každé dobré dielo vrhá aj tieň. Nie je to inak ani v Kolégiu. Za každým úspešným príbehom, každým vďačným študentom, spokojným donorom je aj veľa utrpenia, námahy, bolesti, odriekania, možno aj trochu sporov, sklamaní, nepochopenia, neresti a potreby odpúšťať, začínať nanovo a učiť sa znova a znova to Neuwirthovské liečiť zlo láskou. Prečo však opisovať tieň, keď môžeme oslavovať slnko? Prečo stále frflať a sťažovať sa, keď je okolo nás toľko pravdy, dobra a krásy? Táto brožúra naozaj nie je marketingový trik – je to pokorné priznanie sa k darom s cieľom osláviť darcov a Darcu. Je to úprimný prejav vďaky a pozvanie k obnoveniu presvedčenia, že najhlbšia pravda o tomto svete a o každom jednom z nás je DOBRO. Nech aj toto skromné dielko pomôže k jeho šíreniu. Dobré čítanie prajem.

*Martin Luterán
rektor*

Vízia

Víziou Kolégia Antona Neuwirtha sú stovky mužov a žien pôsobiacich v rôznych oblastiach verejného života na Slovensku a v Európe, ktorí budú svojím zdravým rozumom a cnostným životom vydávať svedectvo Pravde, Dobru a Kráse.

Poslanie

Poslaním Kolégia Antona Neuwirtha je formovať mysle a charaktery mladých ľudí systematickým vzdelávaním o kresťanskom kultúrnom dedičstve a jeho vplyve na západnú civilizáciu.

Kolégium chce pomôcť mladým ľuďom:

- objaviť bohatstvo západnej civilizácie v textoch veľkých autorov,
- objaviť a rozvinúť vlastný potenciál pre dobro celej spoločnosti,
- naučiť sa samostatne a kriticky rozmýšľať,
- získať širší rozhľad,
- viesť vecnú a korektnú diskusiu o súčasných problémoch.

ČO SA V KOLÉGIU ANTONA NEUWIRTHA ZMENILO?

- Hlavný študijný program v Ivanke pri Dunaji sa transformoval z jednoročného na dvojročný.
- Pribudli tri nové kurzy: Umenie, História a Teológia.
- Kvôli novým kurzom sa rozšíril aj tím akademikov – študentov sprevádzali aj Jozef Fekete SJ (Umenie), Agáta Drelová a Michal Považan (obaja História). Teológiu vyučoval Matúš Sitár, ktorý v Kolégiu učil aj pred touto zmenou.
- Správna rada Kolégia je tiež bohatšia o nového člena Michala Novotu a o zástupcu komunity absolventov Jána Tkáča.
- Z organizačného tímu odišla na materskú dovolenku Júlia Kandráčová, Terézia Liptáková zas pracuje pre saleziánov. Časť ich zodpovedností prevzala v tíme nová posila Michaela Tomičková.
- Kvôli rozšíreniu Kolégia sa rozšíril aj priestor, v ktorom fungujeme. Spoločnosť Ježišova nám do prenájmu poskytla ďalšie miestnosti v ivanskom kaštieli.
- Kaplnku v KAN vďaka absolventom Kolégia od uplynulého roka zdobí aj originálna ručne písaná ikona Najsvätejšej Trojice.
- Vznikla samostatná organizačná štruktúra absolventov Kolégia s názvom KANAN.

ANTON NEUWIRTH PREKONÁVAL SIZYFOVSKÝ ÚDEL ŽITÝM KREŠŤANSTVOM

Anton Neuwirth bol vo svojom živote lekár, vedec, politický väzeň, politik a diplomat. Štyri deti, ktoré s manželkou vychovali, sú pokračovateľmi ich kresťanského a humanitného odkazu. Ovládal šesť cudzích jazykov, jeho intelektuálny rozhľad a vízie, ktoré narysoval, ho radia medzi európskych vzdelancov.

Anton Neuwirth niesol vo svojom živote sizyfovský údel. Keď začal trpezlivo kráčať na horu, vždy ho niekto z nej poslal naspäť na úpätie. V roku 1953, keď ho po úspešných profesijných začiatkoch zatkli, v roku 1973, keď odmietol vystúpiť z cirkvi a zbavili ho v Martine primariátu, v roku 1996, keď ho vláda Vladimíra Mečiara ako úspešného diplomata odvolala z Vatikánu. Anton Neuwirth prekonával tento sizyfovský údel žitým kresťanstvom. Jeho vieru prehĺbilo stretnutie s charizmatickým chorvátskym kňazom Tomislavom Kolakovičom.

Bola to kresťanská nádej, ktorá mu dala prežiť všetky úskalia v jeho živote a svoju životnú filozofiu zhrnul v knihe spomienok „Liečiť zlo láskou“. Jeho život zostáva odkazom Slovensku, ktoré mal tak rád.

*František Mikloško
politik, disident, aktivista, priateľ Antona Neuwirtha*

V AKADEMICKOM ROKU 2016/2017 V KOLÉGIU ANTONA NEUWIRTHA ŠTUDOVALI

PRVÝ ROČNÍK

Matúš Ďuraňa
(Žilina)
Žurnalistika
Univerzita Komenského

Michal Gačko
(Humenné)
Softvérové inžinierstvo
Slovenská technická univerzita

Daniela Hannelová
(Bratislava)
Všeobecné lekárstvo
Univerzita Komenského

Michaela Hrušková
(Rajec)
Prekladateľstvo a tlmočníctvo
francúzskeho a talianskeho jazyka
Univerzita Komenského

Marián Janík
(Bratislava)
Fyzika tuhých látok
Univerzita Komenského
Jadrové a fyzikálne inžinierstvo
Slovenská technická univerzita

Marianna Jarina
(Marianka)
Architektúra a urbanizmus
Slovenská technická univerzita

Anna Lacková
(Bratislava)
Medzinárodný manažment
Univerzita Komenského

Tomáš Mičko
(Spišský Štiavnik)
Financie, bankovníctvo a investovanie
Ekonomická univerzita

Laura Senderáková
(Prešov)
Logopédia
Univerzita Komenského

Lucia Strížencová
(Malinovo)
Biomedicínska fyzika
Univerzita Komenského

Zuzana Šebejová
(Bratislava)
Technológia a manažérstvo stavieb
Slovenská technická univerzita

Mária Švedová
(Prešov)
Predškolská a elementárna pedagogika
Univerzita Komenského

Kristína Tomeková
(Trnava)
Farmácia
Univerzita Komenského

Miroslav Vidlička
(Nové Mesto nad Váhom)
Ekonomická analýza
Ekonomická univerzita

DRUHÝ ROČNÍK

Michaela Barlová
(Prešov)
Prekladateľstvo a tlmočníctvo
anglického a francúzskeho jazyka
Univerzita Komenského

Veronika Bruncková
(Liptovský Hrádok)
Architektúra a urbanizmus
Slovenská technická univerzita
(prerušené štúdium)

Jakub Duchovič
(Malé Uherce)
Medzinárodné a diplomatické vedy
Bolonská univerzita
(ukončený bakalársky stupeň)

Zuzana Kotvanová
(Trnovec)
Psychológia
Univerzita Komenského

Jakub Malota
(Kuzmice)
Bábkarská tvorba
Vysoká škola múzických umení

Róbert Toth
(Šaľa)
Kresťanská filozofia
Trnavská univerzita

Marek Zeleniak
(Bartošovce)
Medzinárodné podnikanie
Ekonomická univerzita

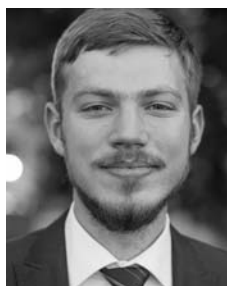
SPOJENÝ JEDNOROČNÝ PROGRAM

Jakub Pajan
(Bratislava)
Manažment
Univerzita Komenského
(ukončený bakalársky stupeň)

Tatiana Takáčová
(Košice)
Ukončené Gymnázium
sv. Tomáša Akvinského

Štefan Timko
(Prešov)
Všeobecné lekárstvo
Karlova univerzita
(prerušené štúdium)

Samuel Trizuljak
(Bratislava)
Politické vedy
University of Cambridge
(ukončený bakalársky stupeň)

Mária Zelenayová
(Piešťany)
Ukončené Gymnázium
Pierra de Coubertina

V KOLÉGIU SA OPIERAME O TRI PILIERE: AKADEMICKÝ, DUCHOVNÝ A KOMUNITNÝ. PREČO PRÁVE TIETO TRI?

Oxfordská univerzita je konfederácia asi štyridsiatich kolégií. Každé z nich má knižnicu, kaplnku a jedáleň. Nie je to náhoda. Sú to tri miesta dôležité pre integrálnu formáciu osobnosti – miesta pre stretnutie sa s pravdou, krásou a dobrom – so samým sebou, Bohom a druhými ľuďmi. Tento celostný pohľad na formáciu človeka bol inšpiráciou aj pre tri kolégiovské piliere.

*Martin Luterán
rektor Kolégia*

TÝŽDEŇ ŠTUDENTA KOLÉGIA

PODĽA JAKUBA PAJANA

- V pondelok sa zobudíš a dáš si raňajky.
- Potom sa vrátiš na izbu a pozrieš si, čo treba čítať.
- Začneš to čítať a čítaš, kým vládzeš.
- Keď už nevládzeš, ideš sa prejsť, dať si desiatu, na chvíľu si ľahnúť.
- Potom sa zase vrátiš k čítaniu.
- Keď to dočítaš, pozrieš si otázky k danému textu a preštruduješ si pasáže, v ktorých sa podľa teba nachádza odpoveď. A popri tom už vyplňaš odpovede. Niekedy si nepamätáš presne, a tak čítaš rýchlejším tempom všetko. Popri tom sa na seba hneváš, že si si to poriadne nezapamätal.
- Niekde v polke písania prípravy zistíš, že už je pol jednej a zišiel by sa obed. Zväčša ti pri tejto úvahe odľahne, lebo už nemusíš myslieť ani čítať. Do pomykova sa dostaneš jedine vtedy, keď zistíš, že nemáš čo jesť, a preto zase musíš rozmyšľať a z oddychovej aktivity sa stane vyčerpávajúca.
- Pri varení zvyčajne niekoho stretneš v kuchyni. Buď preto, lebo je na tom rovnako ako ty, alebo začul, že je niekto v kuchyni, tiež nemá čo jesť a chce sa zviest. Tak sa spolu najete a pokekáte.
- O takej druhej, pol tretej máš dopísanú prípravu a konečne voľno.
- Potom si ideš buď zacvičiť, zahrať frisbee alebo navštíviť baby do kaštiela. Tento čas si veľmi ceníš a užívaš.
- Potom sa osprchuješ, oblečieš a začína sa večera a po nej hneď seminár.
- Po seminári ideš na omšu.
- Po omši si zväčša vyberieš tému na esej, ktorú máš na zajtra napísať. Navečeriaš sa, a keď nie si veľmi unavený, napíšeš jeden alebo dva odstavce eseje.

Takto približne vyzerajú pondelky, utorky a štvrtky. Vo štvrtok máš namiesto omše kolokvium: vždy príde zaujímavý hosť zo slovenského verejného života, tretieho sektora alebo z biznisu – jednoducho niekto, kto ti povie, ako to v jeho oblasti skutočne funguje. Často ťa títo ľudia motivujú viac na sebe makať.

Stredy a piatky mávaš voľnejšie a tak si dopraješ aj šport so spolužiakmi, beh k jazeru, bicykel alebo hocičo iné, na čo v iné dni nemáš čas. A počas víkendu si oddychuješ, tráviš čas s rodinou a kamošmi alebo dobiehaš uplynulý týždeň, alebo čítaš text na pondelok. Alebo máš víkendovku v KAN – tie sú raz mesačne a trénuješ na nich prezentačné zručnosti, ideš na duchovnú obnovu alebo sa s profesionálnym lektorom učíš 7 návykov skutočne efektívnych ľudí.

*Jakub Pajan
absolvent spojeného jednoročného programu*

POSVIETĚME SI NA AKADEMICKÝ PILIER KAN

Akademický pilier sa vo ôsmom ročníku KAN niesol v podobe novôt. K tradičným kurzom Morálnej a Politickej filozofie či Kresťanstva a kultúry nám pribudli kurzy Teológie, Umenia a Slovenskej histórie 19.

a 20. storočia. Na seminároch sme preberali klasické témy ako kultúra a kultúrnosť, cieľ štátu, moderné ideológie, vzťah medzi stvorením a vedou (seminár vedený naším priateľom Billom Carolom, oxfordským profesorom) alebo príbeh života Antona Neuwirtha; ale aj nacionalizmus, vzťah Slovenska a Svätej stolice počas Druhej svetovej vojny, holokaust, koncept krásy, interpretáciu umenia: od Božskej komédie cez Gregoriánsky chorál až po film Waste Land.

V spoločných diskusiách sme sa zaoberali aj týmito otázkami:

- Je dobro a zlo relatívne?
- Majú všetci ľudia rovnaký zmysel života?
- Je ľudská prirodzenosť meniteľná?
- Je potreba priateľstva egoistická?
- Ako máme dnes hovoriť o Bohu?
- Sú evanjeliá v rozpore alebo sa dajú zosúladiť?
- Aká by mala byť Cirkev?
- Akú úlohu spĺňa sakrálna hudba? Je v poriadku, keď sa na omšiach hrajú „gitarovky“? Privádza takáto hudba človeka bližšie ku kontemplácii Boha alebo viac k egocentrickosti/narcizmu?
- Aký, ak vôbec, je rozdiel medzi pojmami: nahota, pornografia, umenie tela a kód jeho krásy? Gýč tela v komerčnom marketingu (či iné príbuzné koncepty).

- Ako by mal podľa vás vyzeráť politik, aké by mal vlastnosti? Skúste aplikovať charakteristiky Platóna, Akvinského, Cicera na nejakého súčasného politika.
- Mala by národnostná menšina získať autonómiu? Prečo áno/nie?
- Bola reakcia Vatikánu a slovenských biskupov na prebiehajúce deportácie počas nacistizmu dostatočná?

Súčasťou záverečnej skúšky v Kolégiu je aj písanie tzv. veľkej eseje. Študenti si na ňu mohli vybrať jednu z nasledujúcich tém:

- Čo oprávňuje katolíckych politikov zasadzovať sa proti právnej úprave vzťahov rovnakého pohlavia, ak sa zároveň nezasadzujú aj proti civilným rozvodom?
- Bolo správne absolútne zakázať hazard?
- Môže byť štát hodnotovo neutrálny?
- Je trest smrti legitímnym (oprávneným) trestom?
- Je liberálna demokracia vrcholom politickej filozofie?
- Možno konať zlo, ak sledujeme (údajný) prospech kresťanského národa? Posúďte súdobú argumentáciu v prospech a proti deportáciám Židov z hľadiska vtedajšieho učenia Katolíckej cirkvi.
- Aký by mal byť slovenský prístup k slovanstvu? Ktorý z konceptov 19. storočia najviac zohľadňuje váš postoj a prečo?
- Môže byť nacionalizmus katolícky alebo ide o zbožštenie národa?

*Silvia Jamrichová
stážistka*

KTO VIE, AKÉ BY TO BOLO ŽIŤ V NÁRODE BEZ NÁRODA

Na nový jednosemestrálny kurz História 19. a 20. storočia som sa mimoriadne tešila. Napriek tomu, že som maturovala z dejepisu, slovenským dejinám 19. storočia som vtedy vôbec nerozumela. Nevedela som nachádzať spojitosť medzi našimi súčasnými a dobovými štúrovskými problémami. Naopak, dejiny 20. storočia ma vždy viac „ťahali“.

Počas kurzu História som si uvedomila, aké odlišné problémy riešila naša inteligencia v 19. storočí. Za všetky spomeniem koncept národa – pre moju generáciu je samozrejmosťou, no vtedy sa ešte len formoval. Postupné prechádzanie si významných udalostí, stretnutí, deklarácií a osobností mi pomohlo pochopiť, v akom stave sa nachádzal náš národ v tom období. V kontexte tohto celého boja o samostatnosť som si uvedomila, aký významný je v našich dejinách rok 1993, keď o samostatné Slovensko bojovali toľké generácie!

Druhá polovica kurzu mi zase pomohla hlbšie pochopiť nadväznosť jednotlivých historických udalostí a načrieť viac do podmienok vzrastajúceho fašizmu. Ani táto časť dejín nie je čierno-biela, no jej tragické dôsledky mňa osobne zaväzujú pracovať na tom, aby sa nič podobné nezopakovalo.

*Zuzana Kotvanová
absolventka druhého ročníka*

KURZ TEOLÓGIE ALEBO AKO ŠTUDENTI BOJOVALI S PREDISUDKAMI

Ak má kurz „teológie“ trvať len jeden semester, nevyhnutne si vyžaduje určitý výber tém. Snažili sme sa vybrať také, ktoré môžu študentov zachytiť a posunúť, ktoré majú istý kontroverzný náboj (aby sa dalo diskutovať), a také, na základe ktorých možno podľa možností porovnať teológiu klasickú a súčasnú.

Prvá tretina tém mala byť biblická (Starý zákon a kresťania, Mesiáš podľa kresťanov a Židov, jeden Kristus v štyroch evanjeliách, Apokalypsa), na päť stretnutí sme prečítali hlavnú časť Ratzingerovho Úvodu do kresťanstva, a na záver sme mali „morálne“ témy – o poslušnosti, Teológii tela a o úroku a spravodlivej mzde.

Najzaujímavejšie pre mňa bolo asi pozorovať, ako študenti bojovali so svojimi predsudkami a zisťovali, že pri náboženstve netreba všetkému len veriť, ale dá sa aj racionálne argumentovať, alebo že Najsvätejšia Trojica nie sú tri telesá. Za spomenutie stojí aj to, keď objavili dvojaké zrodenie Krista. Študenti sa popasovali s otázkou, či mal Abrahám poslušne obetovať Izáka, ako ukrižovanie spôsobilo vykúpenie alebo ktorá časť omše je symbolom Vzkriesenia.

*Matúš Sitár
akademik*

AKADEMICKÝ PILIER KOLÉGIA: ŠTÚDIUM, DISKUSIA A VEDENIE

Akademický pilier je síce jedným z troch hlavných rozmerov Kolégia, no zároveň je sám zložený z troch prvkov: samostatného štúdia, diskusie a vedenia akademikov.

V Kolégiu sa vzdelávanie začína samoštúdiom vo vlastnej izbe. Porozumieť textu totiž znamená vytvoriť si naňho kritický názor – vedieť presne, v ktorých bodoch s autorom súhlasím, v ktorých nie, a ktoré veci sú mi nejasné. A to sa najlepšie robí vtedy, keď sa s textom konfrontujem len ja sám – bez toho, aby som vedel, čo si o ňom budú myslieť ostatní.

Diskusia so spolužiakmi, ktorá je tu každodenným javom (a sprevádza vás všade – od varenia v kuchyni až po večerné pivo), je skvelým spôsobom, ako neuviaznuť vo svojom myšlienkovom svete. Ak mám vec premyslenú len z mojej perspektívy, riskujem, že mi niečo podstatné ujde. Myslím si, že práve preto považoval Platón filozofickú diskusiu medzi priateľmi za zdroj skutočného poznania.

Akademici, s ktorými sa študenti stretávajú takmer každý deň, pomáhajú študentom pochopiť dôsledky nových myšlienok a vysvetľujú im ich širší kontext. Vedú ich tak, aby študentom neuniklo to podstatné – lebo v Kolégiu nejde o zberanie informácií, ale o poznanie pre život.

*Róbert Toth
absolvent druhého ročníka*

PREČO JE DOBRÉ PÍSAŤ ESEJ?

Poézia je zhlukom slov, ktorá sa snaží vyjadriť to, čo by osamotené slovo nezvládlo. Esej, naopak, má úlohu vysvetliť to, čo sa nedá odbaviť zjednodušeným faktom. Pretože tak ako človek píše básne – kvôli komplikovanosti svojich citov, tak píše aj eseje

– kvôli komplikovanosti sveta.

Mnohé otázky sú teda také komplexné, že potrebujú dlhší rozsah a hlbšie zamyslenie. A práve „hlbšie zamyslenie“ je veľkou devízou eseje aj pre samotného pisateľa. Je jednoduché mať na niečo názor a byť o ňom presvedčený. Ťažšie však je dať svoj názor na papier. Ten sa totiž stáva prvým kritikom a spochybňovateľom. Núti človeka zamyslieť sa, či tá-ktorá vec funguje naozaj tak, ako si myslel, alebo je to inak – a tým otvára nové pohľady a horizonty, prináša slobodu, pravdu a v neposlednom rade aj radosť z tvorenia.

Nevzdávajme sa teda písania. Lebo papier síce spochybní, ale zachová a znesie. Aj nás, aj svet.

*Jakub Duchovič
absolvent druhého ročníka*

ŠVÉDSKE STOLY V KOLÉGIU? NA MIESTE, KDE BY TO ČLOVEK NEČAKAL.

Duchovný pilier Kolégia zvykneme prirovnávať k švédskym stolom: ponuka je široká a je na každom, čo si z nej vezme. Nieкто má rád spoločne prežívané duchovno, nieкто zas rád buduje vzťah s Bohom osamote. Plánovanými časťami programu v Kolégiu sú však spoločné sväté omše, ktoré sa konajú raz do týždňa, a tiež duchovná obnova u Jezuitov v Piešťanoch alebo u Benediktínov v dedinke Sampor. Uplynulý rok v Kolégiu bol však aj čímisi výnimočný: kaplnka v kaštieli dostala novú podobu – pribudla do nej vzácna, originálna ikona Najsvätejšej Trojice.

V Sampore som nebola na svojej vôbec prvej duchovnej obnove. Už na strednej škole som sa totiž pravidelne zúčastňovala školských duchovných obnov. No musím povedať, že tentoraz to bolo úplne iné. Už samotný kláštor, ponuka chutného jedla, malebné prostredie a pokorní mnísi vytvárali skvelé predpoklady pre kvalitný čas duchovnej obnovy. Načúvať tichu – to je tá najdôležitejšia vec, ktorú som sa za tento víkend naučila. Všetci máme totiž tendenciu zahltiť sa množstvom vonkajších podnetov, no tiež sami dokážeme vyprodukovať veľké množstvo takýchto podnetov. Tento víkend som sa rozhodla zotrvať v silenciu. Musím povedať, že to prinieslo ovocie, ktoré bolo nad moje očakávania. Naučila som sa, že v každom ťažkom období a pred každým náročným rozhodnutím by som mala najprv zotrvať chvíľu v tichu, aby som nebola ovplyvnená len vonkajšími podnetmi alebo iba svojím chcením.

*Tatiana Takáčová
absolventka spojeného jednoročného programu*

V jezuitskej kaštielskej kaplnke visela reprodukcia slávnej ikony Najsvätejšej Trojice od Andreja Rubleva, ktorá zobrazuje starozákonný motív, ako traja anjeli navštívili Abraháma. Viacerí z nás dlhšie pociťovali túžbu, aby reprodukciu nahradila ručne písaná ikona. Podobne ako v stredoveku mnísi ručne prepisovali Sväté písmo a verne reprodukovali Slovo, tak aj ikonopisec medituje a reprodukuje Slovo v obrazoch. V modlitbe realizuje dielo, ktoré nie je jeho výtvorom, ale nanáša na drevo obrazy, ktoré predtým vznikli v meditácii a pôste. Takto ikona môže byť oknom do neba pre tých, ktorí sa snažia objaviť Božie tajomstvá. Želanie sa mohlo stať skutočnosťou vďaka mnohým donorom z radov absolventov – počas dvoch týždňov sme sa na ikonu vyskladali sumou 710 €. Ikonu nám napísal Rasťo Timko, ikonopisec z Michaloviec. A keďže kostoly a kaplnky nepatria tomuto svetu, ale sú miestom vyhradeným Bohu, rozhodli sme sa kaplnku dať posvätiť. To sa udialo na sviatok Najsvätejšej Trojice a posviacku vykonal biskup Cyril Vasiľ. Otec arcibiskup posvätil aj novú ikonu a pod oltárnu dosku bola umiestnená relikvia svätej Gemmy Galgani, patrónky v pokušeniach.

*Michael Thomas Jurkovič
stážista*

AKO BUDOVAŤ SPOLOČNÚ KOMUNITU?

Je niekoľko „ingrediencií“, ktoré pri budovaní priateľstiev nesmú chýbať: spoločne strávený čas, spoločné zážitky, štúdium, modlitba, a v neposlednom rade je veľmi dôležitá aj služba ostatným. Každý študent Kolégia si preto na začiatku akademického roka vyberá jednu komunitnú službu: počas jedného roka je teda fotografom, správcom webovej stránky Kolégia, estétom, duchovným prefektom alebo aj napríklad pomáha pri náboře nových študentov.

Mojou službou bolo manažovanie upratovania v kaštieli. Na prvý pohľad jasná úloha, no vo svojej obšírnosti prekvapila aj mňa. Nebolo to jednoduché, pretože mojou úlohou bolo namotivovať ďalších sedemnástich ľudí, aby udržiavali okolo seba poriadok a navyše, aby boli naň sami citliví a vnímaví. A čo som sa za ten rok naučila ja? Aké to je nakupovať čistiace prostriedky pre veľkú „rodinu“, že kuchyňa, v ktorej žije 20 ľudí, nikdy nevydrží dlho uprataná (ale tak je to v poriadku), že ak sú ľudia dobre zorganizovaní, dá sa po akciách rýchlo upratať, že mieru poriadku máme všetci rôznu a to je priestor na vzájomné akceptovanie sa. A napokon, že poriadok ani zďaleka nie je všetko.

*Laura Senderáková
absolventka prvého ročníka*

Ocitol som sa v službe školníka. Najvtipnejšia príhoda sa mi spája s tým, ako som „asi“ vyhodil poistky v celom kaštieli a nikto nevedel prísť na to, v čom spočíval problém. Opravoval som zásuvku, keď tu zrazu... Nikde žiadna elektrina. Nespadla nijaká poistka, a ani hlavné stýkače. Nakoniec sa to po zhruba dvoch hodinách podarilo vyriešiť. Týmto pozdravujem správcu kaštiela a už teraz sa teším na ďalšiu spoluprácu. A čo mi služba školníka dala? Začal som rozumieť elektrine a naučil som sa, že pri oprave zásuvky je vždy dobré vypnúť poistky.

P.S.: Stále nie je isté, že som to bol naozaj ja :-)

Tomáš Mičko
absolvent prvého ročníka

Aspoň raz v živote ste tam boli. A ak náhodou ešte nie, určite ste o tomto mieste počuli – sociálne siete. Práve ich zákulisie som viac spoznala v rámci služby „administrátor Facebooku“ počas roka v Kolégiu. Spoznať, ako Facebook funguje, znamená objavovať svet marketingu. Ako upútať pozornosť? Čo sa hodí? A čo nie? Prečo tento obsah neosloví a iný áno?

Kreativita – tú som často potrebovala. Poviete si, kreativita na Facebooku? Jasně! Musela som prísť s novými myšlienkami, nanovo podať známe veci – a to bola neraz výzva. Veľká vďaka však patrí tímu – mojim supervízorom – Soni a Tomášovi. Vďaka stretnutiam s nimi som mohla pracovať efektívnejšie a kvalitnejšie. Spolu sa nám podarilo za jeden rok zvýšiť počet fanúšikov o 20 %.

Mária Zelenayová
absolventka spojeného ročného programu

ČO SA VO MNE POČAS ROKA V KOLÉGIU ZMENILO?

Do môjho tretieho roka v Kolégiu som vstupoval dvojako. Po prvé ako ostrieľaný KANec, ktorý dobre pozná prostredie, požiadavky a po roku stáže aj zákulisie KAN. A po druhé ako „druháčik“, ktorý sa bojí, že nepochopí Jožka Feketeho, alebo ho zahania premotivovaní prváci. V tomto ďalšom roku ma však milo prekvapil fakt, že Kolégium sa neustále dynamicky mení. Nielen pre boj proti hazardu, Mečiarovým amnestiám a novej zákona o ÚPN, ale aj preto, že Kolégium nie sú iba knihy, kaštieľ a Ivanka, ale najmä mladí, nadšení a krásni ľudia, ktorí chcú od seba, iných a života viac. Myslel som si, že tretí rok bude pohoda. Ale nebol. Na konci som videl rovnako ďaleký skok ako po prvom a aj po druhom roku – a to preto, lebo tu každý odhalí svoje nedostatky, tu si každý nájde priateľa. A ako dobre vieme, priatelia sú na to, aby nám ukazovali pravdu o nás samých. A tá niekedy bolí, ale rovnako i oslobodzuje.

*Marek Zeleniak
absolvent druhého ročníka*

Intenzívne inšpiratívny akademický rok 2016/2017 mi zmenil život. Za uplynulý rok sa zmenilo mnoho. Horlivé venovanie sa textom, esejám a diskusiám mi rozšírilo myseľ. Kresťanské hodnoty, ktoré vyznávam a praktizujem, dostali pevnejšie rozumové základy. Najviac ma však prekvapili ľudia. Špeciálne ma prekvapili akademici, ktorí boli omnoho inšpiratívnejší, než som predpokladal. Ich múdrosť ma mnohokrát zasiahla tak, že ich slová sa mi navždy vryli do pamäte. Navyiac, sladkokyslá ochutnávka komunitného života prehĺbila moje sebaopoznanie aj nazeranie na všetky moje ostatné vzťahy. Vznikli vrúcne priateľstvá, ktoré svojim trvaním celkom určite ďaleko presiahnu akademický rok. Zažil som na vlastnej koži, že pestovanie cností v mimoriadne inšpiratívnom a plodnom prostredí kolégiovskej komunity úžasných ľudí je obzvlášť jednoduché.

*Marián Janík
absolvent prvého ročníka*

Do KAN som prišla, aby som sa obohatila v akademickom pilieri. Aby som objavila hĺbku, po akej túžim, návod na formulovanie silných argumentov, ktorý využijem ako lekárka. Aby som bola silná vo svojom povolaní – v milovaní a vážení si života každého človeka – chorého, nenarodeného, zomierajúceho, slabého. Časom som spoznala aj ja svoju slabosť. Náročnosť akademického piliera mi dala zabrať. Práve tu som objavila krásu a potrebu komunitného a duchovného piliera. To, ako pri mne s láskou stáli Veve, Anička, Zuzky, Kika, Lucka, Laura, Majky, Marianka, Mišky, Tánička i chlapci. náš kaplán Jožko ma sprevádzal nočnými rozhovormi, akademici vypočuli, ženy v KANcelárii prijali. Nachádzala som pokoj v tichu kaplnky. V KAN som začala žiť ako obyčajné dievča, ktoré sa teší z blízkosti ľudí – a nie ako neporaziteľná superhrdinka. Chcela som byť ľudská k iným, no v KAN sa učim prijať svoju ľudskosť.

*Daniela Hennelová
absolventka prvého ročníka*

Jedna malá vec, ktorá ma veľmi zasiahla už v prvých týždňoch roka v KAN, boli tutoriály, v rámci ktorých boli zrazu moje slová vnímané ako seriózne príspevky do diskusie. Bola som zvyknutá filozofovať iba zo zábavy, no tu som zrazu bola nútená, aby som začala rozmyšľať poctivejšie – aby snaha o pobavenie neprotirečila snahe o presnosť a pravdivosť. Táto kombinácia úcty k druhému človeku, pozornosti voči jeho názorom a kolektívnej snahe o systematické hľadanie pravdy ma za celý rok zasiahla asi najviac. Prerástla totiž aj do každodennosti. Zmena za rok v KAN je pre mňa teda zmenou orientácie túžob – od túžby nenudiť sa k hľadaniu pravdy. Celkovo hodnotím rok v KAN ako vynikajúci priestor na sebaobjavovanie, na búranie ilúzií o sebe a svete, na odhaľovanie podstaty vecí a upratanie mysle.

*Marianna Jarina
absolventka prvého ročníka*

NIE JE SPREVÁDZANIE AKO SPREVÁDZANIE

Študenti Kolégia si môžu na svoju cestu počas roka či dvoch prizvať aj pomocníka – mentora. Mentoringový program úspešne funguje už niekoľko rokov a neraz to bol práve mentor, kto študentovi pomohol dobre sa rozhodnúť.

Mentoring je o sprevádzaní človeka človekom a o spoločnom hľadaní pravdy a pravdivého smerovania a konania v živote. Počas štúdia v Kolégiu má študent možnosť, aby ho sprevádzal mentor, skúsenejší človek, spravidla šikovný člen Spoločenstva Ladislava Hanusa. Naši mentori, ktorých je približne 20, pôsobia v rôznych pracovných sférach, väčšina z nich má už založenú vlastnú rodinu a svojím konaním sa približujú k ideálu cností, ktorými chceme aj v Kolégiu žiť a viesť k nim našich študentov.

Najčastejšími témami, o ktorých naši študenti spolu s mentormi diskutujú, sú osobnostný rozvoj a rast, napríklad ako zvládať svoj osobný časový manažment a ako sa si naplávať veci. Druhou výraznou témou je hľadanie povolania, respektíve ďalšieho smerovania po Kolégiu. V neposlednom rade naši študenti s mentormi rozoberajú vzťahy a život v rodine, ako aj svoj duchovný život a duchovný rast.

Na úvodných stretnutiach si študent s pomocou mentora určí, čomu by sa chcel venovať, ktorej téme, ideálne si určí aj konkrétny cieľ. Z mnohých mentorských dvojíc študent-mentor sa stali dobrí kamaráti a stretávajú sa aj po Kolégiu – väčšinou keď potrebujú poradiť alebo prediskutovať nejakú zásadnú vec.

Mentoring je prínosný nielen pre študenta, ale aj pre mentora samotného, lebo s každým novým študentom, ktorého

vedie, sa mentor učí niečo nové o sebe. Zároveň je mentoring nástrojom, cez ktorý sa obe strany zlepšujú v zodpovednosti, vytvárajú si návyk pravidelnosti a učia sa budovať dôveru s novým človekom.

*Miroslava Duranková
riaditeľka*

„Mohol som nahlas premýšľať a formulovať svoje myšlienky o umení a v umení. Myslím si, že mentor mi je *spriaznenou dušou*. Nakoniec aj vďaka nemu som si podal prihlášku na VŠMU a aj vďaka diskusiám s ním som sa tam mohol dostať.“

*Matúš Ďuraňa
študent KAN 8*

„Zistila som, že pravidelnosť je v mentoringu kľúčová. Každým ďalším stretnutím sa lepšie poznáme a mentor tak vie poskytnúť jasnejšie a údernejšie vedenie.“

*Veronika Bruncková
študentka KAN 7*

„Pre mňa bolo motivujúce vidieť študentku, ktorá hľadá a rastie pred mojimi očami. Z niektorých stretnutí, pri ktorých nastala u študentky jasná zmena a ona uviedla, ako jej to pomohlo, som ešte dlho žila. Zároveň to bola vynikajúca možnosť zdokonaľiť moje zručnosti.“

*Stanislava Gajdošová
mentorka*

PREČO V KOLÉGIU NEŠTUDUJÚ DESIATKY ŠTUDENTOV ROČNE AKO NA BEŽNEJ VYSOKEJ ŠKOLE?

V uplynulom akademickom roku študovalo v Kolégiu 26 študentov. Áno, iba 26, aj keď sme sa už rozšírili na dvojročný program. Zámerne ostávame pri nižších číslach. Študent je u nás konkrétna osoba, s ktorou žijeme celý rok alebo dva na jednom mieste, osoba, s ktorou počas tohto času budujeme vzťahy – a tieto vzťahy zvyčajne trvajú ďalšie roky. Zatiaľ máme len osemročnú skúsenosť, ale aj študenti spred ôsmich rokov prichádzajú k nám a my k nim. Majú medzi sebou silné, niektorí aj rodinné putá a priateľstvá.

Naším cieľom je osobný prístup, ktorý sa snažíme premietiť do všetkých aktivít, ktoré robíme. Najvýraznejšie sa to prejavuje v akademickom pilieri, kde naši študenti každý týždeň absolvujú tutoriály – formu spoločnej diskusie s učiteľom a ďalšími troma, maximálne štyrmi študentmi na vybranú tému. Práve v takomto malom kruhu má každý priestor na formovanie a vyjadrenie svojho názoru, priestor na dodatočné otázky, prípadne dodatočné vysvetlenie. Tento osobitný prístup je živnou pôdou nielen pre akademický rast našich študentov.

*Miroslava Duranková
riaditeľka*

ČO BY TO BOLO ZA KOLÉGIUM BEZ ZAHRANIČNÝCH PARTNEROV

Stalo sa už dobrou tradíciou, že každoročne spolupracujeme aj so zahraničnými partnermi: s americkým inštitútom Faith and Reason Institute organizujeme letnú školu Free Society Seminar (jej zakladateľom je sám Michael Novak, Američan, ktorý sa hrdo hlási k svojim slovenským koreňom, a významný filozof, ktorý sa priatelil s americkými prezidentmi i Jánom Pavlom II.), Central European School organizujeme s partnermi z Poľska a Ukrajiny. Naši študenti tiež pravidelne absolvujú výmenné víkendy so študentmi z Franciscan University of Steubenville v rakúskom Gamingu a tiež so študentmi zo Saint Ignatius Jesuit College v Budapešti.

Free Society Seminar mal v tomto roku niekoľko výnimočných osobitostí. Jednak privítal široké zastúpenie národov od Kanady až po Filipíny, no tiež sa zaskvel celkovou koncepciou ladenou ako pocta Michaelovi Novakovi, zakladateľovi FSS, ktorý vo februári 2017 odišiel do večnosti. Hlavnou témou, samozrejme, ostala slobodná spoločnosť – teda čo by malo platiť, aby tá naša bola naozaj slobodnou. Objavili sa však aj početné zaujímavé odbočky. Sám rektor KAN si zobral na starosť kontroverzné témy: morálnosť klamstva, patriotizmu a priateľstvo medzi mužmi. Nechýbal však ani exkurz do životov slovenských politických väzňov v podaní Slava Zrebného, absolventa Kolégia a pracovníka ÚPN, či pohľad na vojnu v Iraku od Paľa Kosnáča, ktorý tam sám nejaký čas aj strávil.

Pre mňa bola asi najprekvapivejšia intenzita celého programu. Počas vyše týždňa sme stihli 18 seminárov, čo je dokopy viac ako jeden kurz v Kolégiu počas jedného semestra. Po medzi to sme viedli nespočetné diskusie, nadväzovali medzinárodné vzťahy, vzájomne sa inšpirovali a zistili sme, že za sekvojami netreba cestovať do Kalifornie... A nedá mi nespomenúť skvelé jedlo – ako v Ivanke a Bratislave, tak aj v Banskej Štiavnici. Nuž a nechýbala ani každodenná svätá omša.

Už dlhšie je mojím životným motorom túžba, aby mladým ľuďom nebol ich život ľahostajný. Aby poznali svoju hodnotu, ktorú im dospelí často nepriznávajú, a odvážne verili, že s Božou pomocou zvládnu povolanie, ktoré im bolo zverené. Pri stretnutí toľkých schopných a perspektívnych mladých z celého sveta sa takéto tendencie v mojom srdci ešte viac upevňujú.

*Štefan Timko
absolvent jednoročného programu*

www.freesociety.sk

Musím sa otvorene priznať, že na Central European Summer School som jednoducho nechcel ísť. Napriek tomu, že ma Martin prehováral, mal som v úmysle stráviť prvý augustový týždeň úplne inak.

Nakoniec som sa zhodou rôznych okolností nechal prehovoriť.

Asi už tušíte, že vám teraz poviem, že to neľutujem, a že tam bolo úplne skvele. Nebudem to zbytočne naťahovať a rovno vám poviem prečo.

Celé to bolo o ľuďoch, ktorých som stretol, a tí boli vsuktku výnimoční. Napríklad som stretol Tobyho, ktorý vyštudoval právo na University of Cambridge, následne 7 rokov pracoval ako právnik pre istú nóbl právnickú firmu v Londýne a popri tom mal priateľku. Neuveríte – tak ako som nechcel veriť ani ja – stále mu niečo chýbalo. A tak sa rozišiel s priateľkou, odišiel z práce a vstúpil k dominikánom.

A potom som po prvýkrát v živote stretol napoly Japonku a napoly Brazílčanku – Tanu, ktorá vyštudovala biomedicínsku etiku na Oxforde. Alebo Poliaka Wojteka, ktorý sa vypracoval z továrne na vrcholového manažéra. A plno iných zaujímavých a veľmi inšpiratívnych ľudí.

Alebo veľmi energické a veselé Polky Zosiu, Agatu a Kasiu. Tie ma o pár týždňov dokonca prišli pozrieť na Slovensko.

Ťažko by som vám tu teraz opisoval, čo všetko som zažil, čo som si uvedomil a podobne. Som presvedčený o tom, že lepšie je raz zažiť, ako stokrát počuť či prečítať si. Som si ale istý, že CESS je hlavne o ľuďoch, a hoci to aj trochu znie ako kliše, tí sú vždy výnimoční a preto by som si CESS veľmi rád zopakoval.

*Jakub Pajan
absolvent spojeného jednoročného programu*

www.kolegium.org/cess

CHARAKTER ČLOVEKA SA FORMUJE UŽ NA STREDNEJ ŠKOLE

V uplynulom akademickom roku sme na východe mali dve stredoškolské kolégiá: jedno na Gymnázium sv. Tomáša Akvinského a druhé na Gymnázium sv. Edity Steinovej. Obe tieto školy sa nachádzajú – ako možno viete – v Košiciach. Žiaci stredoškolských kolégií síce spoločne nebývajú tak, ako študenti v Ivanke pri Dunaji, no podobne aj oni študujú diela veľkých mysliteľov západnej civilizácie, stretávajú sa na kolokviách s inšpiratívnymi osobnosťami, vedú diskusie, chodia na víkendové tréningy praktických zručností a raz za čas aj spoločne stolujú. Stredoškolské kolégiá sú po júni 2017 bohatšie o 27 šikovných absolventov.

Na otázky o význame stredoškolských kolégií odpovedali riaditeľky oboch škôl: Anna Medvecká (sr. Adriána OP) z Gymnázia sv. Tomáša Akvinského a Mária Dečová z Gymnázia sv. Edity Steinovej.

Prečo ste na Vašom gymnázium chceli mať stredoškolské kolégium?

Anna Medvecká: Keďže našim absolventom je Martin Lutherán, pozorne sme sledovali činnosť Kolégia A. Neuwirtha a fandili sme mu. Pri jednom stretnutí, keď nám bola predstavená táto ponuka, sme nezaváhali ani na chvíľku, pretože myšlienka rozvíjať u mladých ľudí lásku k pravde a poznávať ju je jedným z našich hesiel.

Mária Dečová: Chceli sme ponúknuť žiakom viac, než je na gymnázium nevyhnutné. Už niekoľko rokov sme hľadali ucelené vzdelávanie v oblasti kritického myslenia pre našich žiakov ako aj učiteľov. Zvažovali sme ponuku SDA a iných vzdelávaní zameraných na debatu, rozvoj komunikačných zručností, hľadania krásy o kresťanských hodnotách. Sme presvedčení, že študenti potrebujú hlbšie vzdelávanie, viac súvislostí a debaty o informáciách, ktoré sú v rámci povinných osnov MŠ SR. Keď sme spoznali myšlienku a personálne obsadenie KAN, verili sme, že sme našli to, čo hľadáme.

Splnilo sa Vaše pranie? Čo sa v žiakoch za rok v kolégiu zmenilo?

Anna Medvecká: Po trojročnom fungovaní kolégia na našej škole môžeme povedať, že sa stredoškolské kolégium stalo živou súčasťou GTA a zapadá do celého konceptu výchovy a vzdelávania na škole. Je nádherné pozorovať ako kolegisti postupne počas roka dozrievajú a menia svoj pohľad na štúdium, učia sa klásť si otázky a hľadať na ne odpovede.

Mária Dečová: Študenti boli za KAN nesmierne vďační. Po ročnom kurze sme na GYMESe zorganizovali cca dvojhodinové vyhodnotenie. Študenti boli kritickí najmä k sebe. Bolo im ľúto, že nedali od začiatku do kurzu toľko energie, ako mohli. Od polroka si kvalitu kurzu uvedomovali viac, to patrične zodpovedalo ich príprave, nasadeniu. Určite KAN otvorilo nové pohľady na videnie sveta, seba samého, pohľad na život, riešenie otázok. Práve toto rozšírenie pohľadu je pre nás najväčšia hodnota, ktorú sme od KAN pre žiakov očakávali.

Často sa stretáme s názorom, že filozofia je len pre nepraktických ľudí. Súhlasíte? Dali účasť v kolégiu a štúdium filozofie vašim žiakom do života aj niečo praktické?

Anna Medvecká: Skôr sa stretám s názorom, že filozofia je ťažká a nepochopiteľná. Preto ma teší, že sa na našej škole našlo niekoľko pedagógov, ktorí už druhý rok navštevujú semináre organizované kolégiom a zamýšľame sa nad mnohými, aj filozofickými témami.

To je možno skôr otázka na samotných žiakov. Určite sa u nich zlepšili prezentačné zručnosti a nadobudli väčšiu samostatnosť. Rozvoj kritického myslenia a získanie istých návykov, ako pracovať na sebe a zmanažovať si čas, je pre nich devíza, ktorú mnohí využívajú počas svojho štúdia na VŠ.

Mária Dečová: Určite áno. Filozofia v podaní KAN neostala na povrchu ako hranie sa so slovom. Šla hlboko do hodnôt a hľadania princípov, ktoré sú na nás často nezávislé. V hĺbke otázok sa študenti stretli s otvoreným postojom, ktorý nemá vopred známe želané odpovede. Tento priestor objavovania ich veľmi oslovil.

Je pravdou, že ak by tento kurz mali absolvovať všetci študenti školy, ich odozva by nebola taká jednoznačná v zmysle „praktickosti“ kurzu. Veľká kvalita štúdia v KAN je zabezpečená už tým, že je to vzdelávanie pre tých, ktorí si ho dobrovoľne vybrali a niečo pre to chceli sami urobiť. Je tu zabezpečený individuálny prístup k študentovi, veľa času trávi študent s akademikom individuálne. Množstvo informácií je nahradených hĺbkou malého množstva. Toto by som rada prijala aj ako možnosť do slovenského obsahu vzdelávania na gymnáziách. Kroky týmto smerom sa urobili, ale stále tápeme v náznakoch a starých spôsoboch hodnotenia pri maturite, kde sme v rámci Bloomovej taxonómie na prevažujúcich percentách na nižších stupňoch. Veľmi ďakujem za spoluprácu s KAN. Je to krásne dielo.

BEZ STÁŽISTOV BY KOLÉGIUM NEBOLO TÝM, ČÍM JE

V prvých rokoch kolégia vznikol aj tzv. Svoradovský program. Išlo vtedy o nadstavbu po absolvovaní Kolégia: vybraní študenti spolu bývali na internáte Svoradov (na ktorom kedysi býval aj sám Anton Neuwirth) alebo na byte v rovnakom komplexe; naďalej čítali, písali eseje a študovali. Postupom času sa Svoradovský program transformoval na program stážistický: absolventi Kolégia, ktorí sa na stáž prihlásia, bývajú tiež na Svoradove, no svoj voľný čas vyplňajú profesionálnou dobrovoľníckou prácou v Kolégiu. Bez stážistov by sme v KAN skutočne nemohli veci robiť v takom rozsahu a kvalite, v akých ich robíme – obety stážistov prinášajú študentom i celej komunite naozaj veľa dobra.

V akademickom roku 2016/2017 Kolégiu svoj čas i schopnosti celkom nezištne venovali títo stážisti:

Zľava doprava: Michal Fogelton (mentoring a komunikácia s absolventmi), Lenka Holubkovičová (organizácia podujatí), Mária Kostyálová (stredoškolské projekty), Štefan Hradský (organizácia podujatí), Tomáš Trungel (marketing a PR), Klára Bieliková (stredoškolské projekty), Silvia Jamrichová (akademická podpora).

STÁŽISTICKÝ TÍM FUNGUJE AKO JEDEN ORGANIZMUS

Jednotlivé orgány – stážisti so svojimi úlohami – nemôžu fungovať oddelene. Na to, aby sme mohli existovať ako jeden tím, je potrebné, aby sme sa všetci riadili základnými princípmi: pravdou (keď si dávame konštruktívne spätné väzby), dobrom (keď máme byť úprimní v každom slove, veriť v progres a odstraňovať nedostatky) a veru aj krásou (v tom, ako vyzerajú finálne výstupy našej práce).

Po minulé roky sme sa stretávali každý týždeň, teraz sme stretnutia obmedzili na každé dva týždne. Stretávame sa pri skvelých raňajkách či večeriach – každé stretnutie ich pripravuje iný stážista. A svojou prítomnosťou nás vždy poctí aj niekto z organizačného tímu.

Začiatok porady je nepredstaviteľný bez modlitby, ktorú sa modlí vždy iný stážista. Vďaka nej sa môžeme duchovne spojiť a naladiť na jednu vlnu. Následne sa všetci postavíme a prezentujeme naše úlohy z predchádzajúceho stretnutia aj to, ako sme ich (ne)splnili. Keď povieme o našej práci všetko, sadneme si – to je koniec našej rozcvičky. Potom si prejdeme plán na nastávajúce dni a v závere porady si povieme priority – vďaka tomu všetci vieme, kto na čom pracuje a za čo je zodpovedný.

Každý druhý týždeň si striedame tiež pozície, ktoré na porádach máme. Dokopy ich je osem a patria k nim: upratovačka, liturgista, back2topic + časovač (inými slovami: vecný kontrolór), voda + technika, kuchár, zapisovač (aby sa na nič nezabudlo, zapisuje do tabuliek výstupy z porád), chválič (za dobré pochváli a za zlé tiež), facilitátor (ten, kto celej porade predsedá).

Nuž a prečo vlastne obetovať celý jeden rok stáži? Vyzerá to tak, akoby to bol iba stratený čas. Moja motivácia je prostá, no naozaj silná (veď ma ženie už druhý rok :-)). Lepšie to nevyjadri nik iný ako Matka Tereza, ktorá raz povedala: „Človek nežije iba z lásky, ktorú prijíma, ale hlavne z tej, ktorú daruje.“ Stáž je hlavne o sebadarovaní. Neexistuje väčší prejav lásky ako darovanie svojho času, lebo ten sa nikdy nevráti. Navyše, pri stáži treba obetovať nielen čas. Často i peniaze, spánok či svoje vlastné pohodlie. Treba obetovať myšlienku na seba a svoje potreby pre iných, ktorí ich potrebujú viac ako my. Čo nám však ostane po celom tom roku sebadarovania? Neopísateľne krásny pocit toho, že si mohol byť pre niekoho darom, že si obetoval svoj čas pre potreby iných, že si aspoň trochu zmenšil svoj nekonečný egoizmus, že si cítil vanutia Ducha, ktorý Ti dával pocítiť lásku a výnimočnosť v ťažkých momentoch tvojej práce a okrem iného množstvo priateľstiev, ktoré trvajú. Už navždy.

*Lenka Holubkovičová
stážistka*

ČO MI DALA SVORADOVSKÁ STÁŽ?

Donorom Kolégia sa človek môže stať mnohými spôsobmi. Jedným z nich je obetovanie svojho voľného času v rámci stážistickej pozície. Nejde však o obeť v pravom zmysle slova, pretože stáž v Kolégiu je jednoznačne „win-win“ ponuka.

Na jednej strane človek môže pomôcť činnosti skvelej neziskovej organizácie, a to aj nad rámec svojich stážistických povinností, a na strane druhej získa nové osobnostné a profesionálne zručnosti.

Ale to nie je všetko. Nemenej dôležitým aspektom stáže sú motivovaní a šikovní ľudia, s ktorými aj niekoľkohodinová porada môže byť zábava. Najmä ak sa začína dobrou večerou a kávou a končí pivom. Náš tím mal obrovské nasadenie robiť veci kvalitne, zodpovedne a s poriadnym plánovaním, no zároveň aj disponoval schopnosťou hasiť problémy na poslednú chvíľu, keď žiaden z našich plánov nevychádzal.

Ja osobne som sa do svoradovskej stáže vrhol s túžbou nahliadnuť do kuchyne organizácie, v ktorej som uplynulý rok študoval – dovtedy bola pre mňa zahalená rúškom tajomstva. Moje očakávania boli naplnené, keďže počas uplynulého roka som mal možnosť vykonávať mnoho rôznorodých činností: od marketingu cez organizovanie podujatí, získavanie sponzorov, IT podporu, nábor nových študentov až po zabezpečovanie študijných materiálov.

Všetky tieto skúsenosti mali pre mňa jedinečnú hodnotu. Preto po mojej ročnej stáži odchádzam s presvedčením, že raz, keď sa rozhodnem kariéru softvérového inžiniera zavesiť na klinec, práca v podobnej organizácii bude pre mňa jasná voľba.

Tomáš Trungel
stážista

VEDELI STE, ŽE LETNÁ UNIVERZITA JE STARŠIA AKO SAMOTNÉ KOLÉGIUM?

LUNI je 9-dňová letná univerzita pre študentov stredných škôl. Je to akoby Kolégium v malom: šikovní stredoškólači na nej diskutujú o filozofii, morálke i politike, stretávajú inšpirujúcich ľudí, trávajú spolu voľný čas pri športe a zábave. Zaujímavosťou je, že samotná LUNI je staršia ako Kolégium: kým KAN bolo založené v roku 2009, LUNI sa popularite teší už od roku 2006. V ostatných rokoch ju organizuje vždy niektorý z absolventov Kolégia; tento rok sa zodpovednej úlohy zhostil Jakub Malota.

by som to chcel tiež raz robiť. LUNI mi to umožnila.

Počas príprav som v sebe objavil akýsi talent manažmentu srdca. Musel som sa naučiť niektoré jednoduché veci týkajúce sa komunikácie a zabezpečenia programu, a to bolo obohacujúce. Všetky možné obavy vyprchali hneď po prvom večeri so študentmi. Mohol som spoznať kolektív skutočne talentovaných mladých ľudí, ktorí sa úprimne snažia meniť spoločnosť.

Počas týždňa letnej univerzity som sa neskutočne nasmial a načerpal veľa síl k proaktivite v spoločnosti. Študenti si rovnako tento čas veľmi pochvaľovali. Ocenili každý kúsok skladačky LUNI – od rozhovorov so zahraničnými študentmi cez semináre až po voľnočasové bláznenie. Boli zvedaví, ochotní, chytrí – a hlavne v pohode. Títo ľudia vzbudzovali dojem odhodlania, radosti a chuti do života.

Prínosom LUNI je podľa mojej mienky to, že stredoškólačkom, ktorí sa budú musieť popasovať s výberom vysokej školy a povolania, vytvorí Letná univerzita časopriestor pre hľadanie. Získajú tu podporu od rovesníkov, rozhľad od hostí, nasmerovanie od akademikov. Letná univerzita má zmysel, pretože vytvára vzťahy založené na podobných túžbach smerujúcich k spoločnému cieľu.

*Jakub Malota
absolvent druhého ročníka*

www.letnauniverzita.sk

AK (NE)ZMENÍME NÁŠ ŽIVOT, ČAKÁ NÁS LEPŠIA ALEBO HORŠIA BUDÚCNOŠŤ?

Esejistická súťaž Sofia poskytuje stredoškólakom príležitosť precvičiť si argumentačné schopnosti a trénovať kritické myslenie. V roku 2017 v Sofii súťažili 92 stredoškóláci z celého Slovenska – eseji písali na tému Ak (ne) zmeníme náš život, čaká nás lepšia alebo horšia budúcnosť? Dvadsiatka finalistov potom strávila spoločný akademicko-oddychový víkend v krásnej prírode na Donovaloch, kde boli vyhlásené aj konečné výsledky súťaže.

Tento rok som mala tú česť stať sa spoluorganizátorkou súťaže Sofia a nahliadnúť do zákulisia tohto jedinečného stredoškolského projektu. Kolégium Antona Neuwirtha tento rok už po šiestykrát motivovalo stredoškólakov z celého Slovenska, aby rozhýbali svoje mozgové závitky a pokúsili sa rozlúštiť dilemu, aká budúcnosť nás čaká. Ich motivácia bola o to väčšia, že pre dvadsať najlepších účastníkov bol pripravený víkend na Donovaloch, počas ktorého boli vyhlásené a odmenené tri najlepšie eseje.

Prípravu súťaže Sofia som tento rok zastrešovala ja a spoluštážistka Klára Bieliková. Klára bola zodpovedná za prípravu súťaže Sofia, ako aj za výber dvadsiatky najlepších kandidátov. Samotný víkend na Donovaloch ako odmena pre tých najúspešnejších bol následne v mojej réžii.

Musím povedať, že pred tým, ako som Sofiu organizovala, by mi nikdy ani nenapadlo, aká náročná je organizácia jedného víkendu pre partiu stredoškólakov. Príprava programu, pozývanie hostí, hľadanie sponzorov, dohadovanie cien či kontaktovanie výhercov, prípadne náhradníkov je iba zlomok toho, na čo treba pri chystaní takého víkendu myslieť. Pri tom si človek trénuje nielen organizačné schopnosti, ale mnohokrát i vlastnú trpezlivosť a ochotu robiť kompromisy. O to krajší je však pocit zadostučinenia, ak vaša práca prinesie požadované výsledky. Tie sa v tomto prípade odzrkadlili vo forme veľmi pozitívnej spätnej väzby zo strany účastníkov, ktorí si z Donovál odniesli nielen vecné ceny, ale aj mnoho intelektuálnych podnetov a dobrodružných zážitkov.

Musím sa priznať, že pre mňa bol víkend na Donovaloch veľmi obohacujúci, keďže som mala možnosť nahliadnúť do intelektuálneho sveta mladých ľudí, ktorých postoje a názory sú často omnoho trpezivejšie a vyspelejšie, ako by sa nám dospelým mohlo zdať.

*Mária Kostyálová
štážistka*

www.sutazsofia.sk

Prečítajte si eseji Sary Dobrovodskej, ktorá sa stala výherkyňou Sofie 2017, v textovej prílohe tejto výročnej správy.

AKO SA NÁM NA SALAŠI NELENILO

Okrem letných škôl pre stredoškolákov, vysokoškolákov a mladých profesionálov sme už po tretíkrát zorganizovali aj letnú školu pre Slovákov študujúcich v zahraničí. Volá sa Salaš, odohráva sa v kolégiovskom kaštieli, a v diskusií o slovenskej spoločnosti spája šikovných Slovákov z univerzít z celého sveta.

Inšpirovaní novým kurzom histórie v Kolégiu sme si za tému Salaša 2017 určili koncept identity – osobnej, národnej, politickej. V diskusií s historikom SAV a autorom biografie o Jozefovi Tisovi Ivanom Kamencom sa ponúkala výnimočná šanca analyzovať postavu Tisa a problematiku Slovenského štátu, ktorú predtým načrtnol Samuel Trizuljak na svojom seminári. Európsku identitu skúmal Martin Luterán ako aj profesor Jozef Bátora z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského, zatiaľ čo kresťanskú identitu Slovákov objavoval Juraj Šúst a o biskup Jozef Halko. Večerné diskusiie s politikmi vystriedala dekonštrukcia konceptu identity s Jožkom Feketem a neskôr šport a piknik v daždi.

Zdalo sa, že téma slovenskej identity všetkých zaujala. Diskutovali sme nielen počas seminárov, ale aj kedykoľvek popri jedle či medzi čítaním textov na poslednú chvíľu. Bolo vidieť ozajstné zapálenie pre diskusiú, nadšenie zo stretnutí s hosťami, ako aj vďačnosť za spoločný čas v prostredí kaštieľa. Takmer devätnásť študenti študujúci vo Veľkej Británii, Česku i Rakúsku sa stretli s cieľom zamyslieť sa nad témami aktuálnymi pre Slovensko. A keďže odchádzali spokojní, zdá sa, že to nebolo márne.

*Marianna Jarina
absolventka prvého ročníka*

www.kolegium.org/salas

KOLÉGIUM JE AJ PRE VEREJNOSŤ

Jedným zo spôsobov, ako Kolégium vychádza aj za brány ivanského kaštieľa, sú Svoradovské prednášky. Štyrikrát do roka pozývame na svoradovský internát odborníkov, zaujímavých hostí a dobrých rečníkov. V uplynulom akademickom roku sme verejnosti priniesli tieto témy:

AKO VZNIKLA SLNEČNÁ SÚSTAVA A ŽIVOT NA ZEMI?

Juraj Tóth

astronóm, vedec, objaviteľ, po ktorom je pomenovaný asteroid 24976 Jurajtoth

SÚ SVIATOSTI AJ PRE ROZVEDENÝCH?

Vladimír Thurzo

morálny teológ, kňaz, vedúci Katedry morálnej teológie na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského

DÁ SA AUTIZMUS ÚSPEŠNE LIEČIŤ?

Daniela Ostatníková

neurofyziologička, prednostka Fyziologického ústavu a Akademického centra výskumu autizmu na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského a prorektorka UK pre medzinárodné vzťahy

ŽIJEME BOŽSKÚ KOMÉDIU? (O DIELE DANTEHO ALIGHIERIHO)

Miroslava Vallová

prekladateľka, editorka, prezidentka Spoločnosti Dante Alighieri, riaditeľka Literárneho informačného centra

www.kolegium.org/prednasky

PREČO ORGANIZUJEME PREDNÁŠKY PRÁVE NA INTERNÁTE SVORADOV?

Pred vznikom Kolégia visela vo vzduchu túžba oživiť Svoradov, medzivojnové centrum kresťanskej inteligencie, ktoré zásadne ovplyvnilo aj Antona Neuwirtha. V jednom momente sme si však uvedomili, že je dôležitejšie obnoviť ducha Svoradova ako samotné múry. Aj preto vzniklo KAN na inom mieste. Ale historický odkaz Svoradova a ľudí, ktorí z neho vyšli, je zapísaný do DNA Kolégia. Preto keď vznikla možnosť organizovať na Svoradove prednášky a ubytovať tam našich absolventov, vedeli sme, že nemôžeme povedať nie. Z úcty ku generácii Svoradovcov, ktorí si odsedeli za našu slobodu spolu stovky rokov, sme tam zorganizovali za uplynulé roky vyše 30 zaujímavých prednášok pre už vyše tisícky poslucháčov.

Martin Luterán
rektor

KOMUNITA ABSOLVENTOV DOSTALA CELKOM NOVÝ ŠAT – VOLÁ SA KANAN

Po ôsmom roku má Kolégium už 143 absolventov. S ich pribúdajúcim počtom rástlo aj úsilie vynaložené na to, aby sa medzi sebou stále stretávali, obnovovali priateľstvá a mali prehľad o sebe navzájom. Preto vznikol KANAN – sieť absolventov Kolégia. Ide o samostatnú organizačnú štruktúru s predsedom, podpredsedom a radou – tí v rukách držia kormidlo lode s absolventmi a prinášajú všetkým členom z ročníkov 1 – 7 program, vďaka ktorému môžu aj naďalej budovať komunitu, akademicky i duchovne rásť a vytvárať projekty spoločenskej angažovanosti.

Vytvorenie KANAN-u je niečo podobné, ako keď pustíte dospelujúce dieťa preč z domu. Je to úľava od zabezpečujúcej starostlivosti, je v tom veľa očakávaní a tiež krok do neznáma. Spoločenstvo absolventov, o ktoré sme sa starali, a ktoré je dôvodom, prečo

Kolégium vlastne existuje, si bude svoje záležitosti riešiť nezávisle od vedenia. Inak, ako by sme to robili my – a v tom je dávka napätia.

A ešte jedno prirovnanie mi napadá.

KANAN – to je skoro ako Kanán. Starozákonná zaľúbená zem, cieľ putovania a zmysel namáhania. Z Biblie vieme, že Kanán nebol pre všetkých. Vodca naň s Božou pomocou nahliadol z diaľky, avšak vošli doň len nohy novej generácie. Možno je Kanán prototypom akejkoľvek lepšej budúcnosti. Aj tej kolégiovskej.

*Daniela Horváthová
členka Správnej rady Kolégia*

Spolu so Soňou o KANAN-e od začiatku snívame ako o širokej rodine absolventov Kolégia, ktorí medzi sebou budujú vzťahy a pravidelne sa stretávajú pri spoločných aktivitách na základe priateľstva a spoločného záujmu. Ešte viac než len cieľ je to spoločná cesta, na ktorú chceme neustále pozývať všetkých absolventov. Ak v tom budeme my, ktorí KANAN-u slúžime, úspešní, a naši spolužiaci sa rozhodnú venovať svoj čas priateľom z Kolégia, o niekoľko rokov uvidíme spoločenstvo plné dobrej atmosféry, vzájomnej podpory a spoločných úspechov. A to bude benefit pre nás aj pre Slovensko.

*Ján Tkáč
predseda siete absolventov KANAN, absolvent KAN4*

ZA KTORÝMI VEREJNÝMI INICIATÍVAMI STÁLI ABSOLVENTI KOLÉGIA?

Ostatný akademický rok bol bohatý aj na verejné iniciatívy absolventov – tí obetovali svoj voľný čas, pohodlie a spokojné nažívanie si, aby sa postavili na stranu dobra a bojovali proti neudom našej slovenskej spoločnosti. Jozef Melicher hovorí o boji proti hazardu v našom hlavnom meste, Juraj Šeliga a Veronika Bruncková o iniciatíve Pamäťaj, ktorá vznikla ako reakcia na novelu zákona o ÚPN, a Matej Pavlovič zas popisuje, ako spolu s priateľmi bojovali proti Mečiarovým amnestiám.

ZASTAVME HAZARD

Do iniciatívy Zastavme hazard som sa dostal ako zástupca Federácie skautov Európy. Pod petíciu proti hazardu sme koncom roka 2015 zbierali podpisy v kostoloch a vo vchodoch, no na obrovské kvórum cca 100 000 podpisov Bratislavčanov to nestačilo. Začiatkom roka 2016 prišli priatelia z Aliancie za rodinu s nápadom vyzbierať zvyšných 70 000 podpisov v deň parlamentných volieb, teda 5. 3. 2016. V tom čase som študoval v Kolégiu a bol som presvedčený, že pri dostatočnom počte dobrovoľníkov a dobrej organizácii sa to môže podariť. Na začiatku nám pomohla Mírka Duranková a na základe jej rád vznikla stratégia aj systém na registráciu dobrovoľníkov. Veronika Bruncková bola medzi prvými ľuďmi, ktorí sa do iniciatívy zapojili, a jej pomoc trvá s prestávkami až dodnes. S Majkou Kostyálovou pretelefonovali nesmierne množstvo hodín s dobrovoľníkmi a aj tým prispeli k tomu, že sme sa v deň volieb dostali na neuveriteľné číslo 777 dobrovoľníkov. Asi 14 z nich boli moji spolužiaci z KAN. Ďalšiu necelú tridsiatku tvorili absolventi KAN a členovia SLH, ktorí zväčša koordinovali celé volebné okrsky a išli aj do mestských častí, v ktorých sme dobrovoľníkov nenašli (ako napríklad Vrakuňa či Podunajské Biskupice). Niekde pre nedostatok dobrovoľníkov stáli vonku v zime aj celých 12 až 15 hodín.

Výsledok bol však neuveriteľný a na konci dňa sme v centrále napočítali 90 000 podpisov a tým sme prekročili hranicu a dosiahli sme métu v počte 120 000 podpísaných mien.

Následný príbeh o tom, ako boli ukradnuté petičné podpisové hárkky, ako boli z absurdných dôvodov vylúčené podpisy, ako sa znížilo kvórum na 15%, ako sa uskutočnili spolu 4 rozpravy na mestskom zastupiteľstve je už známejší, no stále sa neblížil ku koncu. Neskôr podala krajská prokuratúra žalobu na súd, ktorý mohol platné všeobecné záväzné nariadenie pochovať. Podobný vývoj sme sledovali po celý čas, vždy sme akoby ťahali za kratší koniec. No Pán Boh nám vždy poslal potrebných ľudí (v posledných fázach aj z Devín24), ktorí mali chuť a energiu pomôcť. Veríme, že s potrebnou dávkou vytrvalosti tento boj zmení tvár nášho mesta i Slovenska k lepšiemu.

*Jozef Melicher
absolvent KAN7*

PAMÄTAJ

Po tom, čo sa poslanci vládnej koalície rozhodli riešiť situáciu v Ústave pamäti národa (ÚPN) novelou, ktorá de facto v ÚPN zavádza normalizáciu, nechceli sme ostať sedieť so založenými rukami. Cez leto sme sformovali iniciatívu mladých ľudí – Pamätaj, ktorej cieľom bolo upozorniť na nedostatky tejto novely a vyvolať širokú odbornú diskusiu o činnosti a napredovaní ÚPN.

Iniciatívu sme rozbehli ako absolventi Kolégia Antona Neuwirtha na konci júla a za celé dva mesiace sa do nej zapojilo 37 dobrovoľníkov, z ktorých bolo až 26 absolventov KAN a ďalší boli členmi SLH. Počas celého leta sme upozorňovali na to, že si mladí ľudia na Slovensku chcú pamätať svoju minulosť a uvedomujú si, že ak sa s ňou chceme vysporiadať, potrebujeme na to kvalitne fungujúci ústav. Na to je dôležitý vznik odbornej verejnej diskusie o ďalšom fungovaní ÚPN a nie rýchla novela, ktorá ústav okliešti. Počas tohto obdobia sme zahalili oči sochám po celom Slovensku (a aj v niektorých zahranič-

ných mestách) červenými stuhami s nápisom „pamätaj“ na znak toho, že si nechceme zakrývať oči pred históriou. Natočili sme videá so známymi slovenskými hercami, aby sme pripomenuli príbehy obetí minulých režimov, zúčastnili sme sa viacerých diskusií, aktívne sme komunikovali s politikmi a to všetko bolo zachytávané médiami naprieč celým mediálnym spektrom. Téma minulosti je veľmi citlivá, preto sme sa po celý čas snažili upozorňovať na problém (nielen novely) ÚPN kultúrne, tak aby neprišlo k poškodeniu sôch, zneváženiu pamiatky obetí, či neúcte k oponentom počas diskusií a rokovaní. Udržať túto cestu poctivej diskusie namiesto populizmu bolo – rovnako ako boj s dostatkom dobrovoľníckych síl v čase letnej uhorkovej sezóny – jedným z najťažších faktorov kampane.

Napriek tomu, že NR SR novelu schválila, iniciatíva Pamätaj vyvinula prinajmenšom tlak na prijatie pozmeňujúceho návrhu, ktorý zjemňuje zlú novelu. Výsledkom práce mladých bol rovnako záujem verejnosti o túto tému, ako aj jasné poslanstvo spoločnosti, že na Slovensku sú mladí ľudia, ktorí sa neprestanú o smerovanie našej krajiny zaujímať. Okrem praktických vecí, ako napríklad tvoriť kampane, ako pracovať so sociálnymi sieťami, ako efektívne komunikovať v tíme aj na verejnosti sme sa všetci naučili, že aj malá komunita mladých ľudí môže ovplyvniť verejnú debatu a je pritom veľmi podstatné, aby túto komunitu tvorili ľudia, ktorí si navzájom dôverujú. Angažovanosť mladých vo verejnom živote má veľký význam, preto veríme, že aj touto iniciatívou povzbudíme k podobným aktivitám ďalších.

Výzvu iniciatívy Pamätaj podpísalo viac ako 7 700 ľudí, podporilo ju 16 neziskových organizácií naprieč celým politickým a názorovým spektrom. Videá o príbehoch obetí minulých režimov videlo viac ako 500 000 ľudí. Dosah internetovej stránky iniciatívy Pamätaj bol približne 730 000 ľudí. Bez detailného počítania to boli predovšetkým mediálne výstupy ako napríklad večerné správy na RTVS, JOJ, TA3, o iniciatíve Pamätaj písali mienkotvorné denníky – Denník N, SME, Pravda, týždeň, ale aj čítaný Nový Čas, TOPKY, Aktuality, Webnoviny. Diskutovali sme na BHD, v rádiu LUMEN, rádiu Aktual, spomínali nás spravodajské agentúry Sita a TASR. Pričom celý rozpočet, ktorý pozostával z darov na transparentnom účte, bol menší ako 1 000 eur.

*Juraj Šeliga, absolvent KAN3
a Veronika Bruncková, absolventka KAN7*

SOMZA.TO

K iniciatíve somza.to, ktorá mala za cieľ ukázať záujem verejnosti o tému Mečiarových amnestií, som sa dostal nečakane. Ešte päť minút pred spustením zbierania podpisov som ambiciózne odhadoval, že zozbierame maximálne 20 000 podpisov (keďže sme na to mali len pár dní). 28. marca 2017, teda tri týždne po začiatku zbierania podpisov bolo na somza.to podpísaných 84 127 ľudí. Doteraz najúspešnejšia online petícia mala 42 000 (teda polovicu).

Počas tých troch týždňov ma hnalo vpred poznanie, že v otázke Mečiarových amnestií je jasný morálny spor medzi „dobrom“ a „zlom“, medzi tými, ktorí sú „za“, a ktorí sú „proti“ ich zrušeniu. Keď som si uvedomil, že stojíme na strane spravodlivosti, dobra, vždy mi to dodalo odhodlanie pokračovať. Boj za ideál – nielen za vlastný prospech – ma naučil, že takáto činnosť dáva človeku oveľa viac.

*Matej Pavlovič
absolvent KAN5*

ČO SI TREBA PREČÍTAŤ?

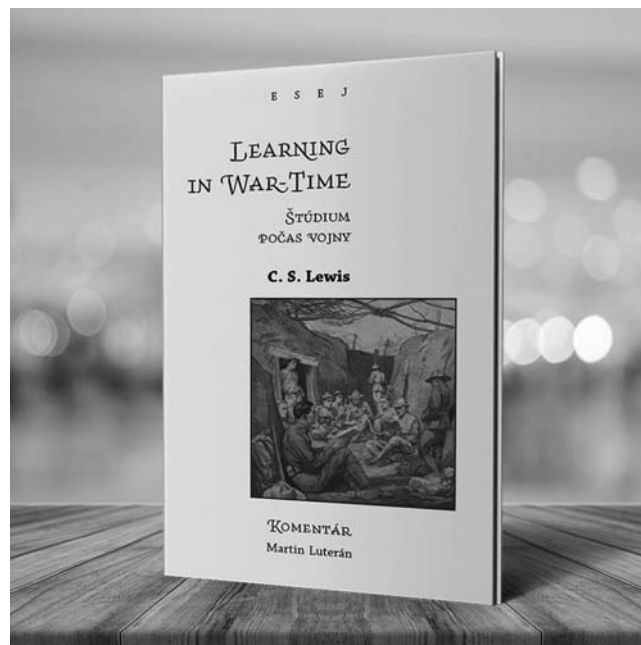
Navštívili ste už niekedy kolégiovský obchod? Vrelo vám ho odporúčame. Nájdete v ňom kvalitné knihy, vďaka ktorým si rozšírite svoje obzory a spoznáte, aké texty počas roka v Ivanke čítajú aj študenti KAN. Je to celkom jednoduché. Stačí si len kliknúť na www.kolegium.org/eshop. V ponuke sú aj balíčky za zvýhodnené ceny.

IDEA UNIVERZITY

V diskusiách o slovenských univerzitách takmer výlučne prevládajú merateľné ukazovatele: ako na tom stoja vo svetových rebríčkoch, aká je ich publikačná a vedecká činnosť, nakoľko efektívne je ich riadenie a organizácia. Aj keď sú všetky tieto pohľady na postavenie univerzít dôležité, jeden kľúčový pohľad často chýba: aký je vlastne cieľ univerzitného vzdelávania? John Henry Newman v klasickom diele *Idea univerzity* argumentuje pre tvrdenie, že hlavným cieľom univerzít nemá byť ani vedecké skúmanie, ani schopnosť absolventov uspieť na trhu práce, ani vychovať zo študentov odborníkov v určitej špecifickej oblasti a dokonca ani vyformovať z nich dobrých občanov. Podľa Newmana je hlavným cieľom univerzity naučiť študentov myslieť, kultivovať ich myslenie, aby mohli správne a pravdivo poznávať realitu. Schopnosť správne myslieť a poznávať, hoci je užitočná pre mnohé iné ciele a dobrá, je totiž dobro samo osebe.

ŠTÚDIUM POČAS VOJNY

Má zmysel študovať, keď existuje toľko dobrých projektov, startupov či firiem a ja si potrebujem zvyšovať šancu na úspech na trhu práce? Žijeme v kultúre, v ktorej sa zaneprázdnenosť považuje za normálny stav aktívnych ľudí. Ak nie si „busy“, tak si lenivý. Prečítanie Lewisovej eseje je prvým krokom k vytriezveniu z opojenia „busy“ kultúry, ktorou teraz žije šikovný mladý človek.

www.kolegium.org/eshop

ŽIVOT V PLNOSTI

Má ľudský život zmysel? Dá sa prežiť šťastne a naplno? Ako nájsť odpoveď na tieto zložité otázky? Kniha Život v plnosti je pozitívnym sprievodcom problematikou morálky a spoločnosti. Čitateľovi nepribližuje iba určitý spôsob myslenia ako kľúč k pochopeniu zmyslu zložitého sveta – kľúč k dosiahnutiu pravého šťastia, ale sprevádza ho aj základnými piliermi kresťanského myslenia a svetonázoru.

PROBLÉM ZLA

Prečo je na svete zlo a ako je možné, že zlo sa deje aj dobrým a spravodlivým ľuďom? Prečo Boh dopúšťa utrpenie nevinných? Môže Boh využiť zlo na dobro? Martin D'Arcy, slávny obhajca kresťanstva a významný filozof, ktorý sa svojou prácou zaslúžil o množstvo konverzií prominentných britských osobností, sa v tejto publikácii pokúša odpovedať na večné otázky o pôvode a zmysle utrpenia, o jeho mieste v živote človeka.

STVORENIE A VEDA

Kto stvoril vesmír? Je existencia stvoriteľa nevyhnutná? Dokáže veda vysvetliť stvorenie sveta bez úlohy Boha ako stvoriteľa? Útla, no precízna kniha skúma tieto idey a argumenty, ktoré opäť vniesol do diskusie Stephen Hawknig svojím konštatovaním, že jeho kozmologický model vysvetlil všetko a „nenechal žiadnu prácu pre Boha“.

MALÁ KNIHA O KLAMSTVE

Je klamstvo vždy nesprávne? Alebo existujú prípady, v ktorých je klamstvo dovolené? Ako by ste odpovedali nacistovi, ktorý sa vás pri dverách pýta, či ukrývate Židov? Táto kniha prináša časť diskusie, ktorá prebehla na americkom diskusnom portáli Public Discourse, doplnenú o teologickú a filozofickú argumentáciu i historické príklady ilustrujúce túto závažnú otázku.

SPRÁVNA RADA

Správna rada je najvyšším rozhodovacím orgánom Kolégia – prijíma závažné strategické rozhodnutia a určuje Kolégiu kurz. Väčšina jej členov stojí pri KAN od jeho založenia. V uplynulom akademickom roku sa rozšírila o nového člena Michala Novotu a tiež o zástupcu komunity absolventov KANAN Jána Tkáča.

Martin Luterán

rektor Kolégia Antona Neuwirtha
a predseda Správnej rady

Juraj Šúst

predseda Spoločenstva Ladislava
Hanusa, akademik v Kolégiu

Michal Považan

člen dozornej rady vo Fonde
na podporu vzdelávania, učiteľ
na Právnickej fakulte Univerzity
Komenského, akademik v Kolégiu

Lucia Zimenová

právnička, v súčasnosti je
na materskej dovolenke

Daniela Horváthová

advokátka, v súčasnosti je
na rodičovskej dovolenke

Martin Kolesár

marketingový manažér
v Poetic Studio

Hugo Gloss

absolvent Kolégia, Manažér
rozvojovej spolupráce a humanitárnej
pomoci v Slovenskej katolíckej charite

Michal Novota

riaditeľ consultingovej a coachingovej
firmy Restartup, konzultant politického
marketingu, komunikačných
a líderských schopností

Ján Tkáč

absolvent Kolégia, predseda KANAN,
venuje sa sociálnej inklúzii pomocou
hudby (SUPERAR, InMusic, Slovenský
rozhlas, Slovenská katolícka charita)

AKADEMICKÝ TÍM

Martin Luterán
rektor, akademik

Juraj Šúst
akademik

Matúš Sitár
akademik

Michal Považan
akademik

Agáta Šústová
akademička

Jozef Fekete SJ
akademik, kaplán Kolégia

V uplynulom akademickom roku sa mi páčili semináre pre jednoročných – boli v menšej skupinke piatich študentov. Boli osobnejšie, každý sa dostal k slovu, diskusie mohli ísť viac do hĺbky. Malé skupinky sú dobré aj pre spätnú väzbu – ťažšie sa veci zahovoria alebo skryjú. Ak sa niekto nepripraví, a je jedno či moderátor alebo študenti, hneď sa to ukáže. A napokon v malých skupinkách sa lepšie darí aj budovaniu vzťahov.

Juraj Šúst
akademik

ORGANIZAČNÝ TÍM

Miroslava Duranková
riaditeľka

Michaela Tomičková
manažérka pre podujatia
a administratívu

Soňa Matiová
manažérka pre filantropiu a PR

Michal Čop
manažér pre stredoškolské kolégiá

Jaroslav Varchola
lektor pre stredoškolákov

Každý ďalší rok v Kolégiu je pre mňa veľkým darom. Učí ma vyjsť zo seba, darovať sa druhým a aj vďaka práci, ktorú robíme, môžeme pozorovať malé či veľké zmeny na životoch našich študentov – pozorovať ako rastú, vzdelávajú sa, čelia novým výzvam, otvárajú sa novým názorom, priateľstvám, poznaniu, Pravde. Počas uplynulého roka som si opäť naživo obnovila vďaka za toto všetko, čo som v KAN ako študentka dostala a za čo neprestanem a vlastne ani nemôžem prestať byť nikdy vďačná.

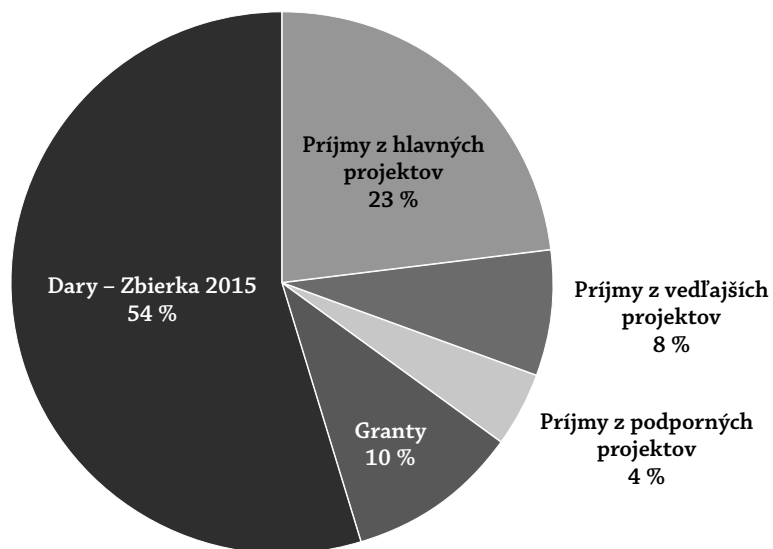
Michaela Tomičková
členka organizačného tímu, absolventka KAN5

FINANCOVANIE

PRÍJMY V AKADEMICKOM ROKU 2016/2017

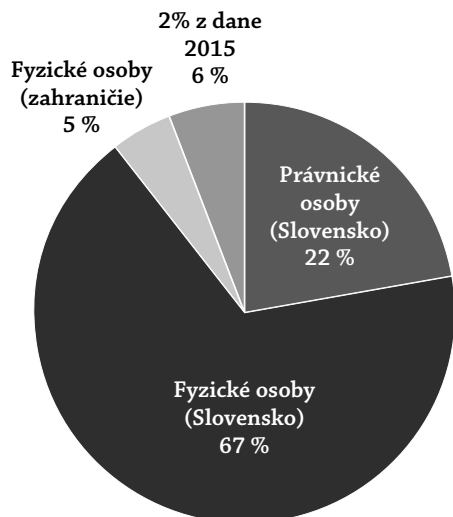
PRÍJMY INTERNÉ	PRÍJMY Z HLAVNÝCH PROJEKTOV		44 179 €
	ŠKOLNÉ	Ivanka	38 669 €
		Svoradov (školné a nájom)	5 510 €
	PRÍJMY Z VEDĽAJŠÍCH PROJEKTOV		14 392 €
	LUNI 2017, SOFIA 2017 – ÚČASTNÍCKE POPLATKY		2 554 €
	SALAŠ 2017 – ÚČASTNÍCKY POPLATOK		1 186 €
	STREDOŠKOLSKÉ KOLÉGIÁ – ÚČASTNÍCKE POPLATKY		10 653 €
	PRÍJMY Z PODPORNÝCH PROJEKTOV		8 031 €
	MARKETING (PREDAJ MIKÍN, TRIČIEK A INÝCH PR PREDMETOV)		1 339 €
	PREDAJ KNÍH		3 418 €
PREVÁDZKA		3 274 €	
PRÍJMY EXTERNÉ	ZBIERKA 2016		103 567 €
	DARY 1. 1. – 31. 12. 2016		
	GRANTY		19 892 €
	KONRAD ADENAUER STIFTUNG	LUNI 2017 a SOFIA 2017	4 096 €
		Salaš 2017	1 334 €
	FAITH & REASON INSTITUTE	Free Society Seminar	10 000 €
		preklady	2 316 €
SPROSTREDKOVANÉ ŠTIPENDIÁ	KGP, PROMÓCIA, ALUMNI VÍKEND	2 147 €	
PRÍJMY CELKOM			190 062 €

ŠTRUKTÚRA PRÍJMOV V AKADEMICKOM ROKU 2016/2017

Príjmy z hlavných projektov	44 179 €
Príjmy z vedľajších projektov	14 392 €
Príjmy z podporných projektov	8 031 €
Granty	19 892 €
Dary - Zbierka 2016	103 567 €
SPOLU	190 062 €

ZBIERKA 2016

Právnické osoby (Slovensko)	23 038 €
Fyzické osoby (Slovensko)	69 810 €
Fyzické osoby (zahraníči)	4 909 €
2% z dane 2015	5 810 €
SPOLU	103 567 €

Do zbierky 2016 sa v hojnom počte zapojili aj absolventi Kolégia: 68 % všetkých absolventov darovalo Kolégiu viac ako 9 000 €.

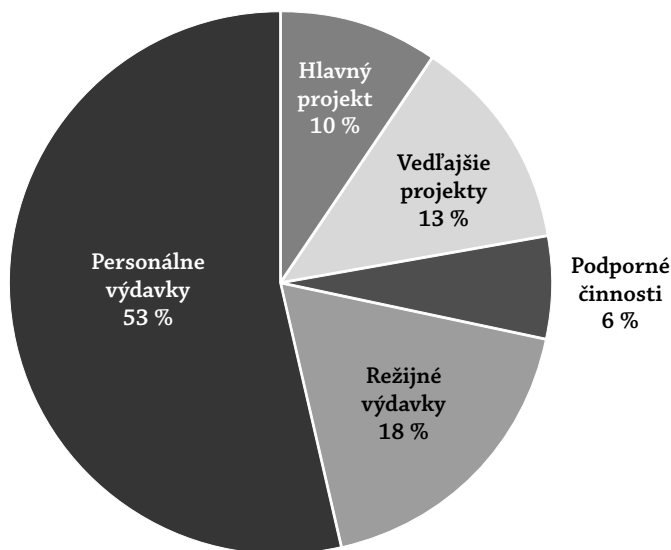
PREHLAD DONOROV PODĽA FINANČNÝCH DAROV

DONORI, KTORÍ V ROKU 2016 DAROVALI:	POČET DONOROV	CELKOVÁ SUMA	% Z CELKOVÉHO OBJEMU DAROV	PRÍEMERNÝ ROČNÝ PRÍSPEVOK DONORA
NAD 3 000 € (PARTNER)	5	25 959 €	25%	5 192 €
700 € – 3 000 € (PRIATEĽ)	18	21 423 €	21%	1 190 €
DO 700 € (PODPOROVATEĽ)	345	56 185 €	54%	163 €
SPOLU	368	103 567 €	100,0%	281 €

VÝDAVKY V AKADEMICKOM ROKU 2016/2017

HLAVNÝ PROJEKT: ROČNÝ INTERNÁTNY ŠTUDIJNO-FORMAČNÝ PROGRAM V IVANKE PRI DUNAJI A NA SVORADOVE	16 306 €
Akademický pilier (víkendové semináre, nákup kníh, študijné materiály)	5 151 €
Duchovný pilier (duchovné cvičenia, mentoring)	1 586 €
Komunitný pilier (večere, spoločenské akcie – otvorenie, promócia, medzinárodné výmenné pobyty)	9 569 €
VEDĽAJŠIE PROJEKTY	22 018 €
Stredoškolské projekty – LUNI 2017, Sofia 2017	5 238 €
Free Society Seminar	8 781 €
Publikačná činnosť (preklady, rubrika K veci na Postoji)	1 495 €
Projekty pre vysokoškolákov študujúcich v zahraničí – Salaš 2017	2 025 €
Stredoškolské kolégiá	4 479 €
PODPORNÉ ČINNOSTI	10 632 €
Propagácia (webhosting, grafika a tlač propagačných materiálov, náklady na reprezentáciu, tlač a poštovné)	2 969 €
Fundraising (grafika a tlač fundraisingových materiálov, poštovné, fundraisingové podujatia, školenia a softvér)	6 262 €
Nábor nových študentov (organizovanie podujatí, súťaže, tlač propagačných materiálov, organizovanie DOD)	1 401 €
REŽIJNÉ VÝDAVKY	30 841 €
Zariadenie (nábytok, spotrebiče, doplnky)	4 027 €
Prevádzka KANcelárie (internet, telefón, kancelárske potreby, účtovníctvo, banka, poštovné náklady)	3 396 €
Údržba (opravy, maľovanie priestorov)	1 348 €
Daň z príjmu	955 €
Energie a prevádzka priestorov (nájom a energie, voda, žumpa, čistiace prostriedky, úprava trávnik)	21 115 €
PERSONÁLNE VÝDAVKY	91 756 €
interní a externí akademici	45 553 €
riadiaci a administratívni členovia tímu	45 390 €
externí tréneri	813 €
SPOLU VÝDAVKY	171 553 €

ŠTRUKTÚRA VÝDAVKOV V AKADEMICKOM ROKU 2016/2017

Hlavný projekt	16 306 €
Vedľajšie projekty	22 018 €
Podporné činnosti	10 632 €
Režijné výdavky	30 841 €
Personálne výdavky	91 756 €
SPOLU	171 553 €

Pozorný čitateľ si určite všimne, že Kolégium minulý rok hospodáril s prebytkom, a že sa tak nestalo po prvýkrát. Je namieste otázka, čo sa s týmto prebytkom stane. Odpoveď je jednoduchá. V prvom rade sa veľmi teším, že sa nám darí hospodáriť plusovo. Myslím si, že je to jeden zo znakov toho, že k peniazom donorov a študentov pristupujeme s bázňou a zodpovednosťou. Zároveň – a tu sa dostávam k odpovedi na otázku – je to príležitosť pomaličky budovať akú-takú finančnú rezervu pre horšie časy, resp. ďalšie plány. Za osem rokov svojho pôsobenia sa nám podarilo akumulovať rezervu takmer vo výške ročných výdavkov. Časť rezervy sme zverili firme obchodujúcej s cennými papiermi, ktorá nám ju spravuje za veľmi výhodných podmienok, a aj vďaka tejto správe rezerva rastie. Pevne verím, že tieto finančné prostriedky nebudeme musieť nikdy použiť na bežný chod, ale pomôžu nám pri zásadnejšom a strategickejšom rozvoji Kolégia.

Martin Luterán
rektor

VEDELI STE, ŽE DO KOLÉGIA PATRÍ AJ ĎALŠÍCH 400 ĽUDÍ ROČNE?

Kolégium môže jestvovať aj vďaka podpore mnohých dobrých ľudí z celého Slovenska. Rodina donorov Kolégia – to je spoločenstvo ľudí, ktorí veria, že systematické vzdelávanie a formovanie charakterov mladých ľudí je cestou k pozitívnym zmenám v našej krajine.

„Formovanie mysle a charakterov mladých ľudí je to, čím je pre mňa Kolégium výnimočné a jedinečné, a aj preto ho podporujem. No a v neposlednom rade najmä vďaka štredným donorom som mohla byť aj ja súčasťou KAN a preto cítim zodpovednosť aspoň čiastočne vracať, čo som dostala.“

*Martina Blašková
absolventka Kolégia, manažérka,
v súčasnosti je na materskej dovolenke*

„Obaja máme zážitok so špičkovým zahraničným vzdelávaním. Vidíme, že Kolégium sa snaží takúto skúsenosť sprostredkovať študentom a aj sa mu to darí. Jednoducho chceme, aby čo najviac slovenských študentov zažilo, čo je to kvalitné vzdelávanie, a aby to mohli zažiť doma.“

*Martin a Mária Kolesárovci
marketingový manažér a vysokoškolská učiteľka*

„Kolégium Antona Neuwirtha podporujem, pretože poznám ľudí, ktorí stáli pri jeho vzniku a stále ho sprevádzajú. KAN ma oslovilo svojou myšlienkou nielen vzdelávať, ale najmä formovať mladých ľudí, pretože som si istá, že len vďaka cnostným a hodnotovo správne orientovaným ľuďom má Slovensko nádej vymaniť sa zo svojich neuduhov a prekročiť svoj tieň komunizmu, nacizmu a konzumizmu.“

*Zuzana Krchová
členka Spoločenstva Ladislava Hanusa,
vedúca predmetovej komisie anglického jazyka na gymnáziu,
lektorka slovenčiny ako cudzieho jazyka*

„Po tom, ako som začal po škole pracovať na plný úväzok, som sa rozhodol podporovať tri oblasti na Slovensku, ktoré cítim, že potrebujú pomoc: ľudí v núdzi, projekty v IT oblasti a mladých, ktorí sú budúcnosťou Slovenska. A práve tú tretiu oblasť predstavuje KAN, lebo vychováva hodnotových lídrov, ktorí posunú Slovensko dopredu a urobia svet lepším.“

*Marián Rusnák
softvérový inžinier*

ĎAKUJEME VÁM,

milí donori, že aj vďaka Vám môže vzácne dielo Kolégia – naše spoločné dielo – premieňať životy mladých ľudí a tvárnosť Slovenska.

PARTNERI

Pavol Karaba, Vladimír Krčméry, Peter Štrpka, Štefan a Jolana Šulekovci, Anna Záborská

PRIATELIA

Juraj a Katarína Ďuratní, Ján a Magdaléna Gerovci, Michal Hrabovec, Dominik Jusكانيč, Zoltán G. Meško, Jozef Pavlo, Pavol a Tatiana Poláčkovci, Andrej Popovec, Ľubomír a Zuzana Šatkovci, Vincent Vattai, Mária Vidličková, Tibor a Hedviga Vinceovci, Stanislav Zvolenský

PODPOROVATELIA

Pavol Abrhan, Eva a Rafael Ambrosovci, Peter Anderle, Mikuláš Bačinský, Aurel a Marie Badaničovci, Otília Baránková, Michaela Barlová, Beáta Barlová, Boris Bartho, Pavol Baxa, Miroslav Beblavý, Juraj a Martina Bencovci, Andrej Beňo, Patrik Berinšter, Jakub a Justína Betinskí, Bernard Bezák, Andrej Bezák, Anna Bezáková, Klára Bieliková, Rudolf a Iveta Bielikovci, Martin Bišťan, Ladislav Blaho, Peter a Martina Blaškovci, Martina a Juraj Bobulovci, Stano a Lucia Bohunickí, Stanislav Boledovič, Milan Borovský, Juraj Breza, Karol a Zuzana Brixovci, Vladimír Bruncko, Ján Bujňák, Ján a Katarína Bujnovskí, Jozef Bujnovský, Michael Carroll, Lukáš a Annamária Cerovskí, Ján Cerovský, William Clausen, Ján Čop, Michal a Dominika Čopovci, Michal Chlebiš, Juraj Chorvatovič, Oľga Chorvatovičová, Zuzana Chrenková, Peter Cichý, Andrej Cpin, Mária Čaputová, Matúš Čontošfalský, Ján Čop, Kristína Čubová, Patrik Daniška, Patricia de Lara, Marek a Monika Degrovci, Matúš Demko, Ján Dinga, Mária Dohalová, Jozef Dravecký, Pavol Dravecký, Viera Drličková, Viera Drličková, Mirón Duda, Štefan Dudák, Milena Dudášová, Miroslava Duranková, Mária Duranková, Šimon Dzian, Mária Dzurillová, Mária Fábryová, Martina Farbiaková, Peter a Ivana Faškovci, Mária Fečíková, Nataša Fedorková, Daniel a Monika Fialovci, Jozef a Marta Filkovci, Nicola Fogašová, Tomáš a Zuzana Frenovci, Dávid Gabčo, Stanka Gajdošová, Ján Gašper, Martin Gašpíerik, Mária Gazdčíková, Anna a Igor Glossovci, Hugo a Marta Glossovci, Adriana Gnipová, Christopher Goffos, Jana a Lukáš Gregušovci, Marián Halaš, Antonio Halitchi, Dominik Harman, Žofia Hencelová, Ján a Mária Hencelovci, Pavol Hižnay, Alojz Hlina, Ján Hlina, Veronika Hliničanová, Martin a Veronika Hložkovci, Tomáš Hološ, Valéria Holubkovičová, Jozef Holý, Terézia Horová, Jakub Horváth, Adam Horváth, Stanislav Horváth, Katarína Hradská, Marcela Hradská, Michal a Veronika Hrbatí, Filip a Diana Hricovci, Silvia Hrinková, Radka Hrnčiarová, Šimon Hudák, Jozef Hudec, Mária Hulmanová, Katarína Humajová, Valentín Humeňanský, Valentín Humeňanský, Barbora Hurd, Vladimír Husár, Martin Hužvár, Lukáš Ivica, Kristína Jablonická, Elena Jablonická, Martin Jacko, Anna Jamrichová, Ladislav Jančovič, Jozef a Janka Janekovci, Adriana Janičová, Jaroslav Janidžár, Lucia Janotová, Lucia Jenčová, Michael Thomas Jurkovič, Eva Jusكانيčová, Štefan Kaličiak, Ján a Júlia Kandráčovci, Erik a Daniela Kapsdorferovci, Marián Kapusta, Martin a Drahoslava Kečkéšovci, Bradley Keister, Michal a Lenka Kitkovci, Zuzana Klimová, Andrej a Lenka Kmeťovci, Martin a Mária Kolesárovci, Mária a Zoltán Komlósiovci, Emil Kondela,

Anna Kondelová, Katarína Kosegiová, Pavol Kosnáč, Katarína Kostyálová, Viera Kostyálová, Mária Kotryová, Dominik Kotvan, Filip Kotvan, Viera Kotvanová, Zuzana Kovačičová, Janka Kováčiková, Peter a Ivana Kováčovci, Jozef Kozák, Michal a Lucia Krčméry, Dušan a Zuzana Krchovci, Andrej Krištúfek, Kristína Krištúfková, František Krivda, Blažena Križová, Eugen a Blažena Križovci, Stanislav Kucbel, Miloš Kuchar, Marta Kuchárová, Monika Kulanová, Pavol a Magdaléna Kuljovskí, Peter Kuriško, Jana Lančová, Jozef Laurinec, Martin Lazorík, Andrej Leitner, Mária Leitnerová, Jarmila Leitnerová, Stanislav Liday, Terézia Ligačová, Ľudovít a Eva Ligačovci, Peter Liška, Mária Lišková, Kristjan Loorits, Karin Loudová, Martin a Marta Lukačišinovi, Mia Lukáčová, Ján Luterán, Martin a Dorota Luteránovci, Adam a Martina Mackovjakovci, Franco Madan, Jozef a Veronika Magdovci, Michal Magušin, Samuel Štefan Mahút, Žofia Majdeková, Martin Makara, Štefan Makovník, Michal a Mirka Makovníkovci, Daniel I. Mark, Ján Matia, Soňa Matiová, Patrícia Matiová, Jozef a Dominika Melicherovci, Dušan Miezga, Juraj Migaš, Martin Mihaľo, Peter Miklošík, Marcel a Andrea Mikolášikovci, Ján Mikuláš, Adam Mikúš, Silvia Mikušová, Jennifer Minson, Douglas Minson, Kamila Mišíková, Ján Mitošinka, Filip Morjak, Antónia Mošková, Lukáš Augustín a Matea Mrázikovci, Iva Mrvová, Emil Mucha, Katarína Muchová, Viliam Myšička, Lucia Mýtina, Kristína Nahácka, Ľudovít a Veronika Nemčekovci, Ivana Némětová, Mark a Veronika Northropovci, Barbara Nováková, Lubo Olach, Juraj a Monika Onderikovci, Darina Ondrušová, Marián Oravec, Filip Pacalaj, Sidónia Palenkášová, Matúš Palguta, Martin Panák, Mílada Passerini, Anna Paulenková, Paulína Paulová, Zuzana a Patrik Paulovci, Peter Pavlovič, Matej a Barbora Pavlovičovci, Rebecca Perl, Michal Pikna, Peter Pindják, Lukáš a Mária Pitlovci, Róbert a Katarína Pleškovi, Petra Pňáčková, Stanislav Pobuda, Ján Podmajerský, Miloslav Podmajerský, Katarína Pokrývková, Milan Polák, Ján Polomský, Katarína Porubská, Pavol Pös, Marián Pribelský, Eva Priehodová, Janka Prochádzková, Pavol Rábara, Martin Rafaj, Helena Raková, Andrej Ralbovský, Peter Ralbovský, Ján Révay, Marián Rusnák, Ružena Rusnáková, Marcel Rypák, Tomáš Rypák, William L. Saunders, Dominika Semaňáková, Viera a Rudolf Semaňákovci, Laura Senderáková, Nikola Sidorová, František Simančík, Ondrej a Stanka Sočuvkovci, Karol Spaček, Andrej Spielmann, Ondrej a Marta Spišákovci, Tomáš a Mária Srokovci, Michal Staňák, Ján Stano, Dagmar Suchá, Veronika Sumbalová, Tomáš a Lucia Surgošovci, Matej Šanta, Juraj Šeliga, Pavol Šeregi, Gabriela a Jozef Šeregiovci, Pavol a Mária Ševčíkovci, Peter Šiket, Mária Šiketová, Peter Šipula, Nora a Matej Šiškovičovci, Katarína Šmigová, Peter Štarchoň, Jana a Ladislav Štefancovci, Martin Štieber, Ján Štofka, Ján a Melánia Štofkovci, Peter Šulek, Jaroslav Šulek, Eva Tabaková, Stanislav Takáč, Gabriela Tibenská, Ján Tkáč, Martin Toman, Andrea Tomanová, Filip a Katka Tomekovci, Kristián Tomiček, Marek a Michaela Tomičkovci, Marián Tomko, Viktor a Silvia Tomkovičovci, Peter a Zuzka Toporovci, Róbert Toth, Jozef a Silvia Trenčanovci, Klement Trizuljak, Tomáš Trungel, Mária Turanská, Tomáš Turanský, Michal Uhnák, Viera Valašteková, Peter a Simona Vaníčkovci, Jaroslav Varchola, Marek Varchola, Kristína Vargová, Blažej Vaščák, Dušan a Mária Verešovci, Mária Vidličková, Ján Viglaš, Michaela Viskupičová, Andrej a Zuzana Vojtášovci, Juraj a Ivana Vojtášovci, Mária Vojtylová, Marek Vöröš, Laura Wenzel, Vladimír Wiedermann, Martin Wožniak, Ladislav Záborský, Jaro Zacko, Miroslava Zajačková, Milan a Magdaléna Zámečníkovci, Michal Záhurecký, Gerhard a Emília Zgaburovci, Andrej Zhaňáč, Michal a Lucia Zimenovci, Slavomír a Jana Zrební, Juraj Zrebný, Vitalijs Zubkovs

NADÁCIE A ORGANIZÁCIE

Konrad
Adenauer
Stiftung

Nadácia EPH

KINSTELLAR

Spoločensvo Ladislava Hanusa

TEXTOVÁ PRÍLOHA

VÍŤAZNÁ ESEJ SOFIA 2017

Ak (ne)zmeníme náš život, čaká nás lepšia alebo horšia budúcnosť?

Kam tento svet speje? Neraz sa pozastavujem nad touto otázkou, ktorú počúvam najmä z úst starších ľudí a dôchodcov. Dnešní mladí sú vraj celkom iní ako voľakedy. Myslím si, že na tom nie je nič zvláštne. Veď sme predsa v inej dobe, veci sa menia, prostredie sa mení, možnosti sa menia, ľudia sa menia... S čím teda nie sme spokojní a čo konkrétne zmeniť?

Alebo čo by sa stalo, ak by sme sa prestali meniť? Je osobný rast jedného človeka taký dôležitý pre spoločnosť, že má moc meniť budúcnosť na horšiu alebo lepšiu? Svet by iste vyzeral zaujímavo, keby sme na tridsať rokov zastavili čas. Vyzeral by zaujímavo, ale v skutočnosti som presvedčená, že by to dopadlo priam tragicky – pretože som presvedčená, že ak prestaneme meniť náš život, čaká nás určite horšia budúcnosť.

Je otázne, či má život jednotlivca dopad na životy iných ľudí, respektíve spoločnosti do takej miery, že negatívne zasiahne budúcnosť. Ak však považujeme vzťahy medzi jednotlivcami za kľúčové k vytvoreniu spoločnosti, je dobré sa zamyslieť nad tým, aké vzťahy medzi sebou dnes budujeme. V dnešnej dobe sa vzťahy vďaka komunikácii zdajú byť jednoduchšie ako kedykoľvek predtým.

Dvadsať prvé storočie, éra nových možností, nám ponúka rozmanité spôsoby na vytváranie a zároveň prehlbovanie vzťahov. Nie je scestné sa pýtať, či môže virtuálne byť zároveň

aj skutočným. Ktoré vzťahy, respektíve priateľstvá môžeme považovať za skutočné? Odpoveď D. A. Jonesa na túto otázku je naozaj zaujímavá: „Priateľstvá postavené na vzájomnej užitočnosti nie sú skutočné priateľstvá. Skutočné priateľstvo je spoločným životným priestorom s ozajstným záujmom o dobro toho druhého.“ (Život v plnosti, s. 54) Táto téza teda nevylučuje „online komunikáciu“ ako neskutočnú/nepravdivú.

Problém tejto doby je však často vnímaný práve v prílišnej pohodlnosti a komfortnosti, na ktorú sme si zvykli. Dnešný človek sa stráni rozhodnutí, ktoré od neho vyžadujú to, aby zobral zodpovednosť na svoje plecia, čo sa prejavuje napríklad v strachu mladých z manželstva či rozhodnutia mať deti. Pohodlný život nás učí, vychováva alebo núti k tomu, aby sme premenili svoj status na status snoba – človeka, ktorý podľa Ortegu nie je ochotný zobrať na plecia urodzenosť, čo zväzuje (Vzbura davov, s. 15). Z čoho vyplýva, že sa bojí vykročiť, veci meniť a akceptovať následky svojich činov.

Medzi jednotlivcami je často strach vykročiť a konať samostatne. Ľudia okolo seba vidia veci, ktoré si vyžadujú zmenu. Každý človek je originál, so svojimi ideálmi a snami je pozvaný meniť. Čo znamená meniť? Možno po zmene túžili aj Francúzi v roku 1789, ku ktorému sa niekde pri Bastille datuje začiatok Veľkej francúzskej revolúcie, azda tej najznámejšej v dejinách. V ušiach sa lahodne nieslo heslo „Sloboda, rovnosť, bratstvo!“, ale v skutočnosti možno prišlo ešte k väčšiemu prelomu. Ortega sa vo Vzbure davov vyjadruje, že revolúcia porušuje právo ľudstva na kontinuitu. To môže vysvetliť Nietzsche, podľa ktorého je človek bytosť s najdlhšou

pamäťou, a to práve preto, že svojou existenciou nadväzuje na históriu, ktorá sa už stala. Každý človek žije svoj jeden život, ale môže čerpať zo života ostatných ľudí, môže sa poučiť, vyvarovať a prirodzene nadväzuje na kontinuitu histórie, ktorá sa hýbe bez ohľadu naňho, jednotlivca. Čo sa však stane pri revolúcii? Zabehnutý systém, myslenie ľudstva sa ide zmeniť v priebehu niekoľkých mesiacov. Túto zmenu však spoločnosť s najväčšou pravdepodobnosťou nie je schopná akceptovať. Práve preto sa môže človek dostať jednoducho do začarovaného kruhu a kladie na seba i iných požiadavky, ktoré nie je schopný splniť. Čo je teda riešením? Ako sa zmeniť a meniť bez radikálneho prístupu ako revolúcia?

Revolúcia či vzbura môže byť vo svojej podstate egoistická, často zameraná na uspokojenie vlastných potrieb, a nie dobra spoločnosti. Pápež František vo svojej apoštolskej exhortácii *Evangelii Gaudium* hovorí, že stretávanie sa s Bohom nás oslobodí od zamerania sa na seba (s. 8). Inými slovami je to stretnutie s jedinou Pravdou, čo nás premieňa a skrze nás má dopad aj na celú spoločnosť. Jones tiež hovorí, že je to práve hľadanie pravdy a radosť z myslenia a zdieľania pravdy, čo je integračnou súčasťou ľudského šťastia (*Život v plnosti*, s. 46).

Každý človek, jednotlivec je povolaný k hľadaniu a meneniu. Sme povolaní vystúpiť z davu a svojej pasivity. Svätý otec František hovorí, že nemôžeme v ohlasovaní [Pravdy] zostať paralyzovaní ľahostajnosťou (*Evangelii Gaudium*, s. 62). Ako to viackrát vyjadruje Ortega vo *Vzbure davov*, máme dve cesty – jednu s maximálnymi a druhú s minimálnymi požiadavkami. Som presvedčená, že cesta minimálnych požiadaviek je cesta masy; cesta, ktorou sa vydá spoločnosť; cesta,

ktorou bola poznačená naša minulosť (za príklad mi môže poslúžiť zavedenie používania vulgárnej latinčiny) a bude ňou pravdepodobne poznačená aj naša budúcnosť. Cesta maximálnych požiadaviek je cesta zmeny, premeny myslenia a ochoty zohľadňovať dobro spoločnosti a nie len seba. Je iba na nás, ktorú z týchto dvoch ciest si vyberieme. Cesta maximálnych požiadaviek vôbec nemusí byť príjemná, môže byť náročná a vyčerpávajúca – ako hovorí Jones: „Niekedy musíme prekonávať bolesť, zrieknuť sa pôžitku a to si vyžaduje odvalu, ak chceme žiť dobrý život a zdolávať ťažkosti.“ (*Život v plnosti*, s. 42). Aj napriek tomu však verím, že cesta zmeny, maximálnych požiadaviek, nasadenia, nie je zbytočná a oplatí sa.

Sára Dobrovodská
študentka strednej školy

POUŽITÁ LITERATÚRA

- JONES, D. A.: *Život v plnosti*. Ivanka pri Dunaji: Kolégium Antona Neuwirtha, 2013. ISBN 978-80-970546-5-6
- BERGOLIO, J. M.: *Evangelii Gaudium*. Bratislava: Spolok sv. Vojtecha, 2014. ISBN 9788081610448
- GASSET, J. O. Y. - MINÁČ, V.: *Vzbura davov*. Bratislava: Remedium, 1994. ISBN 8085352257

PÁR DNÍ PRED ODLETOM (ZÁPISKY Z OXFORDU)

Ak nás blízki posielajú študovať, ak nám to naša vlasť umožní, ak nám to skratka doprajú okolnosti, jestvuje nemalá šanca, že život, ktorý momentálne najväčšmi môžeme viesť na Božiu slávu, je život plný bádania, knižiek

a esejí – život učení.

Vlani v auguste som sa ocitol na letisku vo Viedni. Mal som letieť do New Yorku na seminár o filozofii Tomáša Akvinského. Ako som si však sadal do lietadla, hlavou mi vírila nasledovná myšlienka. „Kam si sa to zase vybral?“

Aj som sa vybral, aj som sa čosi naučil, aj som precestoval kúsok východného pobrežia. Ale cítil som, že po rokoch štúdiá v zahraničí je čas zastaviť sa na čas doma na Slovensko. Vďačne som tento čas – posledný rok strávil štúdiom v Kolégiu Antona Neuwirtha v Ivanke pri Dunaji a prácou v milovanej Bratislave. A tiež každodenným čítaním vo vlaku medzi týmito destináciami.

Ako múdro píše Kazateľ, všetko má svoj čas. Svoj čas má zastaviť sa. A svoj čas má aj cestovať. A mňa opäť čaká cesta. Vo štvrtok ráno odlietam opäť na štúdiá do Británie. Celý rok budem študovať na Oxfordskej univerzite – magisterský stupeň z moderných európskych dejín.

Nebudem tam ani prvým ani posledným Slovákom. Oxford za posledné dekády od pádu Železnej opony vychodila určite aspoň stovka Slovákov študujúcich vo všetkých možných odboroch – hoci prevláda azda informatika a prírodné vedy. Kto vie, ako nádejný historik tam možno budem prvý. A ako absolvent Kolégia asi tretí, ak nepočítame samého otca rektora.

Mimochodom, ak ste fanúšik Kolégia, mám pre Vás jeden dôvod na radosť. I takto pomaly ale isto vzrastá dielo Kolégia: zážitok poctivého humanitného vzdelania – na Slovensku často tak vzácny – od tejto jesene rozvíjajú absolventi na skvelých britských univerzitách v odboroch ako politická filozofia, bioetika, klasická filozofia, a prosím pekne aj filozofia fyziky, či dokonca charakterové vzdelávanie. To jest veda o tom ako u ľudí cielene pestovať charakter a líderstvo. Na akademický tím Kolégia po deviatich rokoch pôsobenia začína číhať dorast.

No len pekne po poriadku. Tých z nás, ktorí tak ako ja ešte neodcestovali, čaká najmä lúčenie a balenie. Ešte sa zastaviť v Kolégiu na slávnostné otvorenie roka a pozdraviť bývalých spolužiakov. Ešte sa zastaviť v Dúbravke a vystíkať synovcov. Ešte pozdraviť starú mamu a vypočuť si obvyklú pochvalu Ratzingerových spisov... „Vieš Samko, okrem toho, že ide o rozhladeného teológa, sme ešte aj takmer ten istý ročník! Dúfam, že je pri dobrom zdraví...“ dúfam i ja, za oboch, kým babke osádzame dvere a ohrievame obed, skôr než zbehnem z Kalvárie dole do mesta k františkánom na spoveď.

V zhone cestovného týždňa sobotný večer ponúka príležitosť nielen skontrolovať to-do-list, ale aj zamyslieť sa, čo ma to vlastne ďalší rok čaká. Mám za sebou nie ľahký, no iste krásny rok doma na Slovensku. Počas neho som sa len a len utvrdil v tom, že keď príde čas usadiť sa, bude to tu. Tak prečo tu rovno neostať?

Lebo ten čas, čas usadiť sa, ešte neprišiel. Koniec-koncov, v dvadsiatich troch rokoch mnohí ešte len vyrážajú na vandrovkú. Tak teda ja sa ešte vydávam na pokračovanie tej mojej púte. Verím, že mi prinesie vedomosti a skúsenosti, ktoré

tu doma raz dobre zúročím. Zvlášť ak môžem študovať vysnívaný odbor na vysnívanej škole... a písať diplomovku o minulosti vysnívanej domoviny. Tak či onak, až také dramatické to s tým cestovaním nie je. Diplomovkový výskum o počiatkoch Hlinkovej slovenskej ľudovej strany ma aj tak v priebehu roka zavedie na čas do archívov práve doma na Slovensku.

No niežeby som nemal nijaké pochybnosti. V posledných dňoch som si užil dosť presvedčania od ľudí v mojom okolí, od kamarátov až po nádejných sponzorov môjho štúdia, o návratnosti a hodnote humanitného vzdelávania. Môj tromf sa volá C. S. Lewis. Na neho má slabosť, zaslúžene, dosť ľudí aj u nás. (Všetka úcta práci Bilgymu, vydavateľstva Porta Libri a o.z. Insight).

„Predovšetkým asi potrebujeme dôkladne poznať minulosť. Niežeby bolo na minulosti niečo magické, ale budúcnosť študovať nemôžeme, a predsa potrebujeme čosi, s čím by sme porovnali prítomnosť, a čo by nám pripomenulo, že obdobia a to, čo sa nevzdelaným javí ako isté, je čisto dočasná móda. Ak človek žil na mnohých miestach, omyly rodnej dediny ho asi len tak ľahko neoklamú. Vzdelanec žil v mnohých dobách, a preto je do veľkej miery imúnny voči veľkému vodopádu nezmyslov prúdiacich z novín a mikrofónov jeho vlastných čias.“ (1)

Snahu o poctivé štúdium humanitných predmetov, dejín literatúry, náboženstva, filozofie či politiky dnes nepotrebujeme o nič menej, ako keď Lewis na jeseň 1939 vo svojej kázni upokojoval študentov žhavých narukovať. A ako Lewis dodáva: „Ak nás rodičia poslali na Oxford, ak nám naša vlasť dovoľuje zostať tu, je to jasný dôkaz, že život, ktorý momentálne môžeme najväčšmi viesť na Božiu slávu, je rozhodne život učenný.“ (2) Tak držte palce, nech je to všetkým zainteresovaným na slávu, spásu, radosť a osoh.

Samuel Trizuljak
absolvent spojeného jednoročného programu
Príspevok vyšiel ako blog v Konzervatívnom denníku Postoj.

-
- (1) C.S. Lewis, Štúdium počas vojny, Insight, 2016, s. 47
(2) C.S. Lewis, Štúdium počas vojny, Insight, 2016, s. 41

VŠETCI SME STRAŠNE ROZUMNÍ, OD BRATISLAVSKEJ KAVIARNE AŽ PO ORAVSKÚ KRČMU. KIEŽBY!

Dobrý večer, Orava!

Dobrý večer, budúcnosť Oravy!

Aký zmysel má pri budúcnosti Oravy hovoriť o minulosti Martina Luterána, o ktorom ste v živote nepočuli, a väčšina z vás už ani počuť nebude? Je to hádanka, na ktorú som musel nájsť odpoveď, aby som sem prišiel. Je to šťastie hádanka aj pre vás. Aký zmysel má táto prítomná chvíľa pre teba, pre mňa?

Organizátori prezradili v popisoch rečníkov, aký zmysel v tom vidia oni. O mne napísali, že som sa po štúdiu na Oxfordskej univerzite rozhodol nádejnú kariéru vymeniť za formovanie mladých ľudí. Som im vďačný za tento popis, lebo je veľmi zaujímavým spôsobom pomýlený. Verím, že o necelých 15 minút uvidíte ten omyl aj vy.

Keď som sa zamýšľal nad tým, o čo mi dnes večer ide, napadla mi zákerná otázka – bol by si radšej, keby si nadchol dav alebo keby tvoj príhovor hlboko oslovil aspoň niekoľko ľudí? O čo ti ide – o popularitu a dobrý pocit alebo o nejaké reálne dobro, hoci iba pre pár neznámych? Ťažká otázka, ktorá krásne ilustruje jednu z dvoch veľkých prekážok robenia dobrých vecí. Je to prekážka, na ktorú často narážam a tipujem, že vy tiež. Tá prekážka sa volá PRÍJEMNOSŤ!

Funguje dvoma spôsobmi – buď nerobíme dobrú vec, lebo je niečo iné oveľa príjemnejšie, alebo je robenie dobrej veci sprevádzané nepríjemnosťou a bolesťou. Poznáte to? Mali by ste sa učiť na zajtrajšiu písomku alebo pomáhať doma rodičom, ale príjemnosť facebooku alebo nejakého seriálu, filmu či počítačovej hry je neodolateľná.

Mojím najčastejším pokušením je vidieť mojich spolužiakov z výšky, či už z bratislavského práva alebo z Oxfordu, s akou ľahkosťou si kupujú pekné domy alebo nové autá. Vtedy si často moje nerestné ja hovorí: A čo si ty horší ako oni? Nemal by si nechať Kolégium tak a robiť niečo, čo ti prinesie príjemnosť pekného bývania a pohodlnejšieho života?

Zdokonalená schopnosť prekonať túto zásadnú životnú prekážku pri vedení dobrého života sa už tisícročia nazýva cnosťou MIERNOSTI. Je to prvý zo štyroch prvkov úspešného života, ktorými by som vás dnes chcel inšpirovať. MIERNOSŤ – schopnosť konať dobro napriek nepríjemnosti alebo väčšej príjemnosti v inom konaní.

Čo je podľa vás druhá najčastejšia prekážka pre naše konanie dobra? Vaša aj moja. Čo nám bráni v tom, aby sme prežili život naplno, aby sme robili veľké veci? STRACH!

Keď som pred desiatimi rokmi prvýkrát prišiel s myšlienkou založiť profesionálny rezidenčný vzdelávací program pre vysokoškolských študentov, dostal som zmiešané reakcie: od nadšeného súhlasu cez opatrné pochybovanie až po jasný odpor a nesúhlas. Odporcovia napríklad tvrdili, že nikdy nezoženiem dost peňazí, a že o taký program študenti nebudú mať záujem. Mali strach z neznámeho. Tieto námietky ma však príliš nevzrušovali. Ja som vedel, že to musím skúsiť, a vidina, že to nevyjde, nebola až taká strašná. Navyše, bol som si skoro istý, že to vyjde.

Oveľa horšia námietka však bola iná. Vyčítali mi, že mi ide iba o napĺňanie vlastných ambícií, že je to celé vlastne iba prejav mojej pýchy. Táto výčitka mi naháňala strach, strach o môj imidž, o to, čo si o mne pomyslia iní. Poznáte to? Koľko

dobrych veci sme v zivote neurobili pre nespracovany strach? Za seba poviem, ze vela. Našťastie, Kolégium Antona Neuwirtha nie je jedna z nich.

Zdokonalená schopnosť prekonať túto zásadnú prekážku na ceste k dobrému životu sa nazýva cnosťou ODVAHY. Odvážny človek má strach, ale jeho strach mu nebráni v konaní dobrých vecí. Vie ho správne vyhodnotiť a nenechá sa ním riadiť. Odvaha je preto druhý zo štyroch základných prvkov úspešného života. Ešte dva.

Päť rokov som študoval na slovenskej vysokej škole. Nevieť, či to niekto prežíva podobne, ale môj hlavný pocit z tej školy bol pocit nespravodlivosti. Nedostával som to, čo mi ako študentovi práva patrilo. Namiesto riešenia problémov sa odo mňa očakávalo, že sa naučím naspamäť nejaké zákony. Namiesto vzťahu k učiteľom som bol iba štatistickou jednotkou, ktorú nikto nepoznal. Namiesto inšpirácie som dostal po pysku. Našťastie som mal aj dobrých priateľov, aj starších mentorov, aj zahraničné skúsenosti a vedel som, že to všetko môže a má vyzeráť inak.

Počas piatich rokov štúdia v Oxforde vo mne silnela túžba túto nespravodlivosť trochu napraviť. Nebol som natoľko naviň, aby som si myslel, že sám zmením slovenský vzdelávací systém alebo čo i len našu fakultu. Chcel som však ponúknuť možnosť skutočného vzdelania slovenským vysokoškólakom. Dať aspoň niektorým to, čo im patrí, a po čom skutočne túžia, teda priestor a čas pre rozvoj myslenia, vzťahov, vlastnej osobnosti.

Zdokonalená schopnosť dávať ľuďom to, čo im patrí, sa nazýva cnosť SPRAVODLIVOSTI. A je to už tretí zo štyroch prvkov úspešného života. Spravodlivý človek sa teší zo spravodlivosti,

rád a s ľahkosťou dáva ostatným to, čo im patrí, či už je to úcta, rešpekt, poctivá služba, spravodlivá mzda atď. Nemôžeme byť v živote naozaj šťastní, nedá sa to, ak sme k druhým ľuďom nespravodliví. Ako by povedal už Sokrates, lepšie je nespravodlivosť trpieť, ako nespravodlivosť konať.

Dostávam sa k poslednému a zároveň prvému a najdôležitejšiemu prvku dobrého života.

Hoci by sme boli schopní prekonávať prekážky, strach a príjemnosť a veľmi by sme chceli byť spravodliví k druhým, nič nám to nepomôže, pokiaľ nebudeme vedieť, čo je spravodlivé, dobré, pravdivé a krásne. ROZUMNOSŤ je kľúčová cnosť pre úspešný život. Je to jedna z dokonalostí nášho myslenia – schopnosť rozhodnúť sa v každej situácii dobre.

Dovoľte malý prieskum. Kto z vás má problém s prokrastináciou? (moderné slovo pre starú dobrú lenivosť, jeden z typov nemiernosti)

Kto trpí tvrdohlavosťou?

Teraz poprosím, aby zodvihli ruku všetci tí, ktorí si o sebe myslia, že sú hlúpi/nerozumní.

Ľudia sú ochotní priznať lenivosť, tvrdohlavosť, možno hnevivosť a ďalšie neresti, ale počuli ste už niekoho, ako sa vám sťažuje, že je strašne hlúpy a veľmi by to chcel zmeniť?

Prečo je to tak? Možností je niekoľko:

- a) Väčšina ľudí je veľmi rozumná.
- b) Ľudia sa z nejakého dôvodu viac hanbia priznať k hlúposti ako k lenivosti.
- c) Väčšina ľudí si svoju hlúposť ani neuvedomuje.

C je správne. Všetci máme tendenciu si o sebe myslieť, že vieme rozmýšľať dosť dobre. Rodičia s presvedčením poučujú svoje deti, na akú školu majú ísť, veď predsa majú viac životných skúseností a rozumejú „svetu“ lepšie. Deti zas s presvedčením odporujú svojim rodičom, veď svet sa zmenil a oni mu vôbec nerozumejú. Všetci sme strašne rozumní, od bratislavskej kaviarne až po oravskú krčmu. Kiežby!

Možno sa môžeme utešiť tým, že v tomto sa naša slovenská spoločnosť veľmi nelíši od aténskej. Starý dobrý Sokrates bol odsúdený na smrť presne preto, lebo väčšina spoločnosti si myslela, že je veľmi rozumná, a Sokrates ich celý život presviedčal o opaku tým, že im kládol otázky. Sokrates nám ukázal prvý krok k plnej múdrosti – uvedomenie si vlastnej nerozumnosti, obmedzenosti, ignorancie alebo hlúposti, ak chcete. Je to prvý krok na ceste k mysleniu.

Ako sa človek učí myslieť, ako sa človek učí rozumnosti? Myslenie je niečo ako sval. Keď často cvičíte, stáva sa silnejším. Keď prestanete, scvrkne sa. Myslenie sa necvičí tak, že sa naučím periodickú sústavu prvkov alebo hlavné mestá všetkých štátov. Tak sa cvičí pamäť, nie myslenie. Nedá sa naučiť ani tak, že budem na najprestížnejších zahraničných univerzitách alebo získam X titulov pred menom a za menom. Ani tak, že si prečítam manuál kritického myslenia, alebo pôjdem na nejaký „cool“ tréning kritického myslenia (môj tip je, že v najbližších rokoch zažijeme záplavu takýchto tréningov).

Myslieť sa učíme tak, že rozmýšľame o veciach – všetkých možných, pozeráme sa na ne z rôznych uhlov pohľadu, formulujeme si názory a testujeme ich v diskusii s inými. Ideálne je diskutovať s tými, ktorým to ide lepšie ako nám – so živými, ale hlavne mŕtvymi, lebo práve diela tých mŕtvych preskúmal zub času a sú tými najlepšími učiteľmi myslenia.

Zmyslom Kolégia Antona Neuwirtha je slúžiť mladým, rovnako ako slúžil Sokrates Aténom – byť provokáciou, vyrúšením, ovadom, ktorý nedovolí krave zaspať (Sokratov sebaopis). Kolégium chce byť miestom, kde si mladí ľudia uvedomia svoju obmedzenosť, a začnú horieť túžbou po múdrosti. Má to byť miesto, kde rozmýšľajú v samote svojej izby, s textami veľkých mysliteľov, so svojimi rovesníkmi a staršími. Ale to všetko sa, samozrejme, dá robiť aj inde ako v Kolégiu. Na začiatok stačí vypnúť telku a počítač a otvoriť dobrú knihu.

Ponúkol som Vám teda štyri ingrediencie dobrého života, ktoré som rozhodne nevymyslel ja: Rozumnosť, Spravodlivosť, Odvahu a Miernosť. Nie sú jediné, ale sú najzákladnejšie. Všetky ostatné visia na nich. Aj preto sa v tradícii nazývajú kardinálnymi cnosťami – z latinského „cardo“, čiže pánt, na ktorom visia dvere. Ja sám tieto cnosti stále iba spoznávam a snažím sa ich namiešavať do môjho každodenného života.

Považujem tieto štyri schopnosti za kľúč k zmysluplnému životu bez ohľadu na to, čo konkrétne budete v živote robiť – či budete hercom, podnikateľom, učiteľom, remeselníkom alebo predavačom v obchode. Neexistuje nedôstojná práca, ale existuje nedôstojný život, teda život prežitý nerozumne, nespravodlivo, zbabelo a nemierne. A nedôstojný život môže prežiť aj ten najbohatší a najslávnejší, aj ten najchudobnejší a najzabudutejší človek na svete.

Túžiť po týchto cnostiach považujem za veľkú túžbu. Mnoho ľudí má veľmi malé túžby. Túžia po dobrej práci, peknom dome a svätom pokoji. Veľká túžba je taká, ktorá vám bude dávať zmysel aj na smrteľnej posteli. Majte veľké túžby!

Vrátim sa k hádanke z úvodu. Prečo nie je pravda, že som sa zriekol nádejnej kariéry, aby som sa venoval formácii mladým? Tieto slová navodzujú dojem, že nádejná kariéra právnika, absolventa Oxfordskej univerzity, je niečo iné ako to, čo robím teraz. Pravdepodobne mal autor tejto myšlienky na mysli kariéru vo veľkej medzinárodnej advokátskej kancelárii alebo na nejakom inom dobre platenom mieste. Za tou predstavou je skryté presvedčenie, že prestíž a peniaze alebo život mimo Slovenska sú veľké hodnoty, ktorých som sa ja založením Kolégia vzdal.

Chápem tento naratív, ale musím sa vám priznať k jednej veci: ja som sa ničoho nevzdal. Naopak, založením Kolégia som strašne veľa získal. Robím zmysluplnú prácu, ktorá ma veľmi baví a neviem si predstaviť, že by som robil niečo iné. Cítil som silné poslanie postaviť inštitúciu, ktorá dá študentom vysokej školy to, čo mne na výške chýbalo. Volanie venovať sa myšlienkam a mladým ľuďom, silnú túžbu žiť a pracovať na Slovensku, a keby som na to volanie vtedy povedal „nie“, bol by som dnes najnešťastnejším človekom na svete, hoci by som žil asi trochu pohodlnejší život.

Založenie Kolégia nebola obeť, bolo to rozumné rozhodnutie napravovať nespravodlivosť, ktorá má trápila, a vyžadovalo si a stále vyžaduje trochu odvahy a upúšťania od mojej pohodlnosti. Nemám preto pocit, že som niečoho dôležitého zriekol. Nie som, žiaľ, žiaden hrdina. Myslím, že to tak nejak funguje s každým zmysluplným dielom a s každým skutočným poslaním. Idete za tým, k čomu vás to volá, pretože to je vaša cesta.

Kto volá a ako volá je už hádanka na iný večer. Jej rozuzlenie sa skrýva aj v slovách žalmistu, ktorými ukončím svoj príhovor, a ktoré Židia a kresťania považujú za slová Boha: „Ty naozaj máš záľubu v srdci úprimnom a v samote mi múdrosť zjavuješ.“ (Žalm 51)

*Martin Luterán
rektor*

Článok zaznel ako príhovor na inšpiratívnej konferencii K.R.O.K. na Orave v roku 2017.

AKO HODNOTÍM ROK V KOLÉGIU?

Táto reflexná esej sa mi druhýkrát po troch rokoch píše ťažko. Myslel som si, že si otvorím svoju prvú reflexiu z KAN5 a urobím si v hlave porovnanie: čo bolo lepšie, čo bolo horšie, v čom sa mi darilo viac a v čom menej. Lenže tento rok bol úplne iný ako ten prvý.

Moje myslenie bolo iné už v tom, akú som mal motiváciu sa do Kolégia prihlásiť. Pamätám si, že prvýkrát som išiel jednoducho kvôli akademickému pilieru. Vedel som a vnímal, že svojím podpisom na prihláške sa „upisujem“ tráviť čas s komunitou a k nejakým (pre mňa vtedy) pochybným duchovným aktivitám, ale vlastne to nebolo vôbec podstatné, lebo som sa chcel dozvedieť pravdu – a čo najviac z nej. Tento rok som prichádzal s tým, že túžim po komunite, po dobrých ľuďoch okolo mňa. Ono by to samozrejme nebolo možné bez štúdia, pretože *priatelía* sú tí, ktorí majú spoločný cieľ.

Po štúdiu som túžil, no trošku inak, ako ten prvý rok. Vo filozofii som po Kolégiu pokračoval na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity, a hoci sa to nedá porovnať, svoj čas „s myšlienkami najmúdrejších ľudí tejto planéty“ som takto mohol tráviť aj vtedy, keď som už bol mimo Kolégia. Chcel som ale zmeniť svoje myslenie v tom, aby som začal ísť viac do šírky, nielen do hĺbky. Uvedomil som si, že presne ten istý analytický rozum, ktorý som používal na informatike, sa dá skvele využiť vo filozofii, a že ja chcem predsa rozvíjať aj ďalšie svoje stránky.

Počas tohto roka mi došlo, že rozumné nie je len to, čo je racionálne. Človek je tak krásne široký a môže rozvíjať toľko svojich stránok, no predsa sa stále tlačí len na jednu. Keď som

v Kolégiu stážoval, začal som vnímať krásu umenia, ako aj to, že mu vôbec nerozumiem. A že často nerozumiem ani mojej priateľke, a to s tým vlastne akosi súviselo. V jeden deň som Jánovi Tkáčovi povedal, že učiť sa vnímať krásu je ako nechať sa opaľovať slnkom. Nedá sa to urýchliť soláriom, nedá sa sadnúť si a začať sa šprtať v knihách. Musíte s ňou jednoducho *byť*. A tak som viac chodil do divadla, viac do galérií a len tak som si na internete prezeral maľby známych umelcov. A na všeobecné pobavenie som si začal pri káve vyberať šálku podľa toho, akú som mal náladu, a keď bolo všetko škaredé, dal som si flanelovú košeľu po mojom ocinovi. Nikdy by som krásu nezačal vnímať, keby sme nemali Umenie s Jožkom, pretože sa ma prvýkrát v mojom živote začal niekto pýtať: „Čo krásne vidíš?“ namiesto otázky „Ako sa to dá užitočne využiť?“.

Uvedomil som si, do akej veľkej miery je človek založený na princípe vzťahov. Áno, išiel som sem tento rok kvôli ľuďom. No nikdy by mi nenapadlo, že to zmení moje chápanie toho, kto alebo *kým* je človek. Aristoteles hovoril, že človek je tvor rozumový a spoločenský. Ale že je v nás bytostne, hlboko zapísaná túžba po *ty*, bez ktorého nedokážeme žiť, o tom som netušil, až kým sme s Matúšom nepreberali Katolícku teológiu. Je toľko odlišných vecí, ktoré mi tento kurz dal! Ale nikdy by mi nenapadlo, že to, čo ma tak zmení, bude práve pochopenie vzťahovosti človeka. Pochopil som, aký obrovský poklad mám v kresťanskej viere. Lebo práve závislosť na iných – a Inom – je úžasne oslobodzujúca a krásna – povedať niekomu: „Bez teba by som to nebol ja, lebo ty si môj priateľ a ja som časťou *ty*.“ „Ťažisko bytia sa navzájom prenáša,“ ako vrazil Hanus. Už vtedy sa mi tá myšlienka páčila, no až teraz jej rozumiem viac.

Na Históriu som nadával najviac. Neznášam fakty, nerozumiem im, nudili ma tie texty a občas ma nudili aj samotné semináre. Mea culpa, moja nedokonalosť. Ale Pán Boh si zase moju slabosť nejako použil. Zistil som, aké dôležité je písať svoju vlastnú históriu. Nebolo to len kvôli tomuto kurzu – práve kombinácia všetkých troch kurzov pravdepodobne spôsobila, že som si na duchovných cvičeniach u Jezuitov uvedomil, čo to vlastne Pán Boh prikázal Izraelu a nám, kresťanom, keď im pripomínal, aby si neustále opakovali jeho slová, a aby ich odovzdávali svojim synom.⁽¹⁾ Pán Boh má s každým z nás svoj plán a v našich životoch sa dejú skvelé veci. No aspoň v mojom prípade na to často zabúdam a späťne ich spochybňujem, lebo si neopakujem, „aké úžasné veci so mnou vykonal Pán“. Preto som zmenil pohľad na históriu.

História je potrebná, aby sme v ťažkých chvíľach neboli slaboduchí. A najdôležitejšia história nie je tá národná, ale moja osobná s Ním.

*Róbert Toth
absolvent druhého ročníka*

-
- (1) Dt 6, 6-7: „Tieto slová, ktoré ti dnes prikazujem, budeš mať na srdci. Budeš ich vštepovať svojim synom a budeš o nich hovoriť, či budeš sedieť vo svojom dome, či pôjdeš po ceste, či budeš líhať alebo vstávať.“

TERAZ VIEME, ŽE NIČ NIE JE NEMOŽNÉ

Pred viac ako rokom sme dostali príležitosť prihlásiť sa do stredoškolského kolégia. Mladí ľudia, ktorí sa predtým bližšie nepoznali, ale túžili vyskúšať niečo nové. Nevedeli sme presne, čo nás čaká. Poslali sme prihlášky, prešli pohovorom a stretli sa v takomto zložení, plní očakávaní. A neobyčajný rok v Kolégiu GTA sa mohol začať.

Kto si? Odkiaľ sa vzal svet? Je za všetkým, čo sa deje, nejaká vôľa alebo hlbší zmysel? Existuje život po smrti? A predovšetkým: Ako máme vlastne žiť? Tieto otázky nás všetkých spájajú. Otázky, ktorými sa zaoberala každá kultúra. Verte, je oveľa jednoduchšie si ich klásť, než na ne odpovedať. No zistili sme, že aj myslenie či vzdelávanie môžu byť veľkým dobrodružstvom, a objavovanie neprebádaných vôd našej mysle je skutočne vzrušujúca činnosť. Navzájom sme sa učili kriticky myslieť a pomáhali sme si utvárať pohľad na svet. Tieto otázky nás sprevádzali nielen počas seminárov či večerných stretnutí, ale dlho sme o nich filozofovali aj počas spoločných víkendov, niekedy aj do neskorých nočných hodín.

A na čo sme prišli? Že nič nie je nemožné – ani písanie 1000-slovných esejí na témy ako: Je demokracia spravodlivá? Alebo Je rozumné veriť v Boha? Že nič nie je také, ako sa na prvý pohľad zdá, že všetko so všetkým súvisí. Vedeli by sme vám povedať napríklad aj také zaujímavosti, ako Ľudovít Štúr ovplyvnil Einsteinovo obľúbené jedlo, či ako ovplyvnil indický romantický film brazílskeho domorodca v džungli. Pravdaže, zistili sme toho oveľa viac.

Okrem filozofovania sme si vyskúšali aj naše komunikačné a prezentačné zručnosti. Zisťovali sme, kto je to vlastne líder, a prišli sme na to, že aj my sa ním chceme stať. Dostali sme priestor a čas na zodpovednú prípravu pre službu spoločnosti, ktorá sa nekončí, ale naopak, iba sa začína. Veď na začiatku tohto školského roka sa z nás na malú chvíľu stali aj učiteľia. Sme hrdí, že sme celý rok boli súčasťou spoločenstva ľudí, ktorých spájal záujem o osobnostný rozvoj, kritické myslenie či otvorenosť voči rôznym názorom. Bola to neopakovateľná a jedinečná príležitosť.

Súčasťou všetkých týchto úžasných vecí bol aj mentoring. Po celom roku strávenom v kolégiu si stále viac uvedomujem, že pre mladého človeka je veľmi dôležité, aby mal mentora. Aby mal po boku človeka, ktorý mu zloží z očí ružové okuliare a nasadí mu tie, s ktorými uvidí skutočný svet, v ktorom žije. Pretože ak sme si mysleli, že je niečo dobré, mentor nám ukázal, že to môže byť lepšie. Potrebujeme niekoho, kto sa nás opýta tisíckrát prečo, aby sme vedeli prečo.

Dnes patrí naša vďaka vám všetkým, ktorí ste nám ponúkli tento zážitok. Čoskoro budeme študovať na vysokých školách a o niekoľko rokov práve z nás budú osobnosti politického, ekonomického, kultúrneho, akademického či duchovného života na Slovensku. A my veríme, že sme vykročili tou správnou nohou a pokúsime sa na túto výzvu odpovedať.

Patrícia Migová

Príhovor zaznel na slávnostnom ukončení školského roka v stredoškolskom Kolégiu na Gymnázium sv. Tomáša Akvinského v Košiciach. Za všetkých žiakov ho pripravila a predniesla Patrícia, čerstvá absolventka stredoškolského kolégia.

Kolégium Antona Neuwirtha
Nám. padlých hrdinov 7, P.O.Box 51, 900 28 Ivanka pri Dunaji
Právna forma: občianske združenie
IČO: 421 385 15, IBAN (Tatra banka): SK89 1100 0000 0026 6975 2115
Telefón: +421 2 40 259 228, Mobil: +421 949 847 640
info@kolegium.org
www.kolegium.org